

Читайте в наступних номерах

● Вперше! Тижневик «Молодий комунар» визначає кращого спортсмена року! Хто він? Під-

сумки спеціального анкетування — вже у першому номері «МК»-89.

● Дід Мороз перебудовної пори? Будь ласка! Для початку він змінить професію і...

● Начальство обіцяє... Кожен з передплатників тижневика разом із журналістами матиме

змогу протягом наступного року перевірити честь слова представників основних галузей сфери обслуговування області...

● Меблі, меблі... Для вас не проблема купити недорогі, але гарні? А от нам пишуть... Кореспондент іде на меблевий комбінат.

● Стань акціонером! Щось тут ще незрозуміле, але багато хто зацікавлено зустрічає кожну чергову публікацію. Ця тема — одна з кількох нових у «Молодому комунарі» наступного року.

● Діти без батьків. Діти, кинуті батьками... Писати про це завжди боляче, але мовчати — нечесно.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Молодий КОМУНАР

Орган Кіровоградського обкому ЛКСМУ

Виходить в 5 грудня
1988 року

№ 52 (4027).

СУБОТА

24

ГРУДНЯ
1988 р.

Ціна 8 коп.

● РЕЗОНАНС

«ЯК «КУВАТИ» ГРОШІ»

Після публікації з такою назвою в газеті «Молодий комунар» за 17 грудня вважаємо за необхідне уточнити кілька моментів, які в силу різних причин не потрапили до умов оголошеного фотоконкурсу («Юність Кіровоградщини» (див. «МК» за 3 грудня ц. р.)

За навіть приблизними підрахунками в Кіровоградській області молоді до 30 років тисяч 70. Питання — як створити колективний фотопортрет такої кількості людей? Як знайти кіровоградську «Джоконду»? Конкурс може допомогти в цьому. Відомо, що подібний конкурс організовано в межах всього Радянського Союзу, тож наш справді громадянський обов'язок представити якнайкращі роботи як професіоналів так і аматорів, узнати їхні нові імена... Конкурс присвячено наступному ювілею — 150-річчю з дня винайдення фотографії.

Питання оплати. Оргкомітет реально уявляє можливий об'єм роботи, тому грошові витрати, як і в кожній іншій справі, будуть і тут. Затрати організаторів балів-маскарадів, дискотек чи спортивних заходів ми як глядачі покриваємо оплатою вартості квитків. Так і в цьому випадку — собівартість виготовлення фотопортретів (папір, хімікалії, робота тощо) має компенсуватися оплатою готового чорно-білого або кольорового портрета принаймні до 20 процентів загальної вартості. Це має складати залежно від формату від 1 до 3 карбованців. Приклад: при собівартості кольорового портрета форматом 30 на 40 сантиметрів 18 карбованців учасник має заплатити всього 3 карбованці 60 копійок. Для чорно-білих портретів процент відрахувань зменшується до 10. При бажанні з боку учасників конкурсу мати портрет для своїх потреб вони платитимуть вже повну вартість. Кошти — від 80 до 100 процентів — виділяються фотографу, який виконуватиме портрет з врахуванням подорожного податку за загальної суми понад 70 карбованців. Цим слід розуміти, що право на винагороду мають і фотографи, котрі висловлять бажання взяти участь у конкурсі. 20 процентів прибутків від проведення конкурсу визначено саме для заохочення учасників — як фотографованих, так і фотографів.

Ще раз нагадуємо, що конкурс уже триває і завершиться 1 червня наступного року.

ОРГКОМІТЕТ.

ПІСЛЯМОВА РЕДАКЦІЇ: Як «кувати» гроші! Либонь, навчитися цьому можна цілком офіційно: на базі Інституту економіки Академії наук СРСР на сьогодні вже працює школа по підготовці менеджерів. Там якраз і навчають «робити» гроші і втрачати їх за розумним призначенням.

Фото Г. РОДИОНОВА.

матеріальному відношенні! Чи й не риторичне питання... Міркування делегата обласної партконференції —

3

стор.

на чехарда доволу працівників народної освіти! —

4

стор.

5

стор.

Чи слід платити ти не передплатив тижневик на 1989 рік!». Чекаємо щирості й конструктивних порад —

8

стор.

10

стор.

«Восьмирічна, малокмплектна, неповна...»

Проблеми таких шкіл ждуть вирішення. Що зрушить з місця з'їзд

Сторінка красного слова «Соняшник» — остання в 1988 році —

6—7 стор.

Що здатен комсомол на місцях підтримати й організувати у

І знову інструкція «перекрила повітря» потрібній справі... Сум-

Спецанкета «Молодого комунара» «Чому

ПЕРЕБУДОВА ВСІХ ЛАНОК НАРОДНОЇ ОСВІТИ

ВСЕСОЮЗНИЙ ЗІЗД ПРАЦІВНИКІВ НАРОДНОЇ ОСВІТИ

Молоде покоління, яке незабаром має прийняти естафету перебудови, формується сьогодні у школах, училищах, вузах. Які моральні цінності засвоїть воно, з якими професійними навичками вступить у велике життя — від цього значною мірою залежать оновлення і демократизація нашого суспільства, доля країни. Проекти перебудови всіх ланок навчання і виховання обговорювали делегати Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти, який відкрився 20 грудня у Кремльському Палаці з'їздів.

Оплесками зустріли делегати і гості товариші Воронікова В. І., Зайкова Л. М., Лигачова Є. К., Медведєва В. А., Ніконова В. П., Яковлева О. М., Бірюкову О. П., Власова О. В., Лук'янова А. І., Разумовського Г. П., Талізіна М. В., Бакланова О. Д.

У роботі з'їзду беруть участь понад п'ять тисяч делегатів, які представляють усі ланки народної освіти СРСР, а також делегації братніх соціалістичних країн. Присутні в залі з увагою вислухали привітання Центрального Комітету КПРС з'їзду. Його оголосив член Політбюро ЦК КПРС, секретар ЦК КПРС В. А. Медведєв.

З'їзд обрав керівні органи.

Хвилиною мовчання вшанували присутні пам'ять загиблих під час землетрусу у Вірменії.

З доповіддю «Через гуманізацію і демократизацію до нової якості освіти» виступив голова Державного комітету СРСР по народній освіті Г. О. Ягодин:

Наш з'їзд — найвищий педагогічний форум країни обговорює підготовлені вчереми і педагогічною гро-

мадські проекти перебудови всіх ланок народної освіти, розроблені з урахуванням загально-політичних рекомендацій лютневого (1988 р.) Пленуму ЦК КПРС. З початком перебудови в країні різко підвищився інтерес до проблем освіти. XXVII з'їзд КПРС, узавши курс на гуманізацію суспільства, поставив у центр всіх наших планів і турбот людину з усіма її запитами, потребами і проблемами.

У своєму виступі в Організації Об'єднаних Націй М. С. Горбачов сказав: «Розв'язання глобальних проблем вимагає нового «обсягу» і «якості» взаємодії держав і суспільно-політичних течій». Ця нова якість може бути забезпечена підвищенням культури народів, гуманізацією освіти.

Перебудова особливо гостро поставила питання про вчителя, продовжував доповідач. Нам потрібні педагоги, які глибоко знають свій предмет, володіють різноманітними методичними засобами, мають ґрунтовну психолого-педагогічну підготовку. Але її цього мало. Потрібні ерудиція, культура, жага знань, прагнення до творчості.

У формуванні особи надзвичайно важливе місце займають суспільні і гуманітарні науки. Саме гуманітарне знання дає можливість подолати технократичне й вузькопрофесійне мислення, виховує духовно багату особу, яка орієнтована на загальнолюдські цінності, має розвинуте почуття політичної і моральної відповідальності.

Будувати освіту і виховання у відриві від національної культури — означає вважати учнів людьми без роду і племені. Саме нефор-

мованість національної самосвідомості, невідповідність у національно-культурних питаннях найчастіше створюють сприятливий ґрунт для деформацій у міжнародних відносинах, проявів національного егоїзму.

Соціалістичний інтернаціоналізм — не безнаціональний. Він будується на національній гордості, на прогресивних історичних традиціях, на повазі до рідної мови. Питань тут нагромадилось чимало.

У визначенні змісту національно-історичного знання не слід збиватись і на існування крайності, коли історія, література розглядаються з позицій тільки однієї нації, а інші народи, які проживають на території республіки, виключаються з історичного процесу і навіть самого сьогодинського життя.

Далі доповідач спинився на завданнях оновлення вищої школи, розпочатого два роки тому.

Однією з найважливіших причин відставання освіти від потреб суспільного розвитку залишається, відзначив доповідач, низький рівень його матеріального забезпечення.

Ми гаряче підтримуємо сформульовані М. С. Горбачовим в ООН ідеї роззброєння і конверсії військової промисловості на мирні цілі. Дуже надіємось, що економіка роззброєння кардинально змінить становище економіки освіти.

Демократизація управління народною освітою вимагає змін в перерозподілі функцій і повноважень між органами управління. Принцип тут дуже простий — усе, що може вирішити сам навчальний заклад, він і повинен вирішувати.

Ми, сказав наприкінці до-

повідач, переживаємо дивовижний час. Час надії. Час вчинків.

Дебати відкрила вчитель російської мови і літератури Воронежської школи М. І. Карташова. Вона відзначила, що реалізація шкільної реформи затяглась. Однак час, який передував з'їзду, не був для нас марним. Головне в цьому процесі — гуманізація освіти.

Деяким проблемам безперервної освіти присвятив виступ завідувач кафедрою Московського інженерно-фізичного інституту професор І. В. Іванов.

На проблемі формування в суспільстві непорушного пріоритету знань спинився міністр народної освіти Білорусії М. І. Демчук.

Статистикою встановлено, що якість знань сільських дітей нижча від знань дітей міста, зазначила у своєму виступі директор Большевищенської неповної середньої школи Торжокського району Калінінської області Є. А. Терентьєва. Вона підкреслила, що в малокомплектних сільських школах гостро стоять і питання організації груп подовженого дня, харчування школярів, забезпечення навчальним приладдям та обладнанням.

Голова правління Радянського дитячого фонду імені В. І. Леніна А. А. Лиханов розповів про ту біду, яка спіткала дорослих і дітей у зоні землетрусу у Вірменії, і допомогти, що її подає дитячий фонд.

Наших дітей виховує суспільство, і всі його достоїнства і недоліки передаються дітям, сказав викладач СПТУ номер 1 з Одеси М. М. Палтишев.

Широке коло проблем дошкільного виховання і лікування хворих дітей роз-

глянула в своєму виступі завідувача яслами-садком А. М. Кузьміна (Москва). Вона порушила питання підготовки кадрів педагогів і вихователів для спеціалізованих дошкільних закладів.

Проблемам гуманізації школи присвятив свій виступ художник Б. М. Неменський (Москва). Він підкреслив, що естетичне виховання — сьогодні провідний шлях формування духовної культури.

На вечірньому засіданні продовжувалось обговорення доповіді.

21 грудня делегати з'їзду працювали у п'ятнадцяти секціях на базі провідних вищих навчальних закладів Москви.

Власний досвід, накази педагогічних колективів, пропозиції педагогів і вчителів, школярів і студентів, батьків про те, як розвиватися школі, якими бути людям XXI століття, стали предметом гострої дискусії на пленарних засіданнях і секціях Всесоюзного з'їзду працівників народної освіти. Делегати продемонстрували активну позицію в справі революційного перетворення школи, яка повинна відповідати високим вимогам перебудови, що охопила всі сфери життя суспільства.

22 грудня було продовжено дискусію у Кремльському Палаці з'їздів. У ході обговорення делегати пропонували в основу діяльності школи, системи підвищення кваліфікації, перепідготовки кадрів і самоосвіти покласти концепцію безперервної освіти. Це, на їх думку, дасть змогу максимально розвинути соціальну активність людей, задовольнити освітні запити різних суспільних груп.

Після завершення дебатів

було заслухано і прийнято до відома повідомлення про підсумки роботи у 15 секціях, які засідали напередодні. Там йшла відверта розмова про проблеми, що нагромадились у сфері освіти, і шляхи їх подолання. Відзначалося, що перебудова школи йде ще повільно. Це багато в чому пов'язано з тим, що ще недостатньо проявляється ініціатива і творчість педагогів, а нові проблеми часто-густо розв'язуються старими методами. Делегати підкреслили: ще слабка матеріально-технічна база навчальних закладів, повільно долається відставання сільської школи, мало проявляється турботи про здоров'я підрастаючого покоління.

Було обрано Всесоюзну раду по народній освіті, до якої увійшли представники педагогічної громадськості.

Делегати прийняли резолюцію з'їзду, яка в основному схвалила проект концепції загальної середньої освіти, педагогічної освіти і проекти положень про навчальні заклади, про місцеві ради по народній освіті.

З'їзд завершив роботу. Ідеї перебудови народної освіти, педагогічної освіти і відгук у педагогічних колективах. Процес оновлення школи почався. Як показала дискусія, делегати усвідомлюють всю значимість і трудність наступної роботи, успіш якої повністю залежить від позиції вчителя, педагогічних колективів, рішучого повороту державних і громадських організацій до школи. З'їзд закликав усіх працівників народної освіти проявляти ініціативу і творчість у реалізації поставлених завдань.

(ТАРС).

Інформація

На зв'язку —

ЦК ЛКСМ Вірменії

ного лиха і повідомив, чим нині комсомольці нашої області можуть допомогти. Вірменські товариші подякували за все, разом з тим сказали, що занепокоєні долею молодих людей, які самостійно приїжджають у район стихійного лиха, не маючи ні уявлення про характер рятувальних робіт, ні навички для їх проведення. Поява таких груп створює додаткові труднощі у роботі по ліквідації наслідків землетрусу.

У зв'язку з цим штаб ЦК ЛКСМ Вірменії звертається до всіх із таким проханням: не допускати

виїздів груп добровольців у район стихійного лиха без попереднього погодження. Заявки про бажання виїхати для проведення рятувальних робіт слід подавати в штаби на місцях. До рятувальних груп буде відібрано найкращі, які візьмуть участь не тільки у наданні першої допомоги, а й у наступній відбудові міст та сіл, що постраждали від землетрусу.

Л. ЕГЕЛЬСЬКА.

ЗВЕРНЕННЯ

Ми, випускники Кіровоградського державного педагогічного інституту імені О. С. Пушкіна, звертаємося до директорів і педагогів усіх сільських загальноосвітніх шкіл.

У нашому інституті створюється педагогічний з'їзд випускників восьми спеціальностей: «Російська мова та література», «Українська мова та література», «Фізика і математика», «Фізичне виховання», «Методика і педагогіка початкового навчання», «Іноземна мова», «Історія і суспільствознавство», «Музика».

Але наша ідея створення педагогічного з'їзду може втілитися в життя тільки тоді, коли знайдеться школа, яка зможе прийняти такий заїд.

Шановні директори шкіл! Ми звертаємося до вас з проханням відкликнутися на нашу пропозицію. Кому потрібні молоді, енергійні сподвижники Шаталова, Амонашвілі, кому потрібний новий стиль і дух в роботі школи, кому потрібні молоді спеціалісти, які володіють новою методикою викладання предметів, пишуть за адресою: м. Кіровоград, вул. Шевченка, 1, Кіровоградський державний педагогічний інститут, комітет комсомолу, ініціативній групі молодих випускників-педагогів. Наш телефон — 2-87-58.

15 грудня 1988 року відбулися засідання окружної виборчої комісії по виборах народних депутатів СРСР від Кіровоградських територіального виборчого округу № 476 та національно-територіального виборчого округу № 48.

На першому із цих зібрань головою окружної виборчої комісії обрано П. В. Колеснікова — воєначальника управління, заступниками голови — ветерана колгоспу імені Шевченка Кіровоградського району Р. М. Савченко та лікаря Компаніївської райлікарні А. А. Нагнибіду, секретарем — Л. М. Пилипенко, секретаря Кіровоградського райкому Компартії України м. Кіровограда.

КОРОТКО

На засіданні комісії національно-територіального виборчого округу № 48 головою обрано ректора Кіровоградського педагогічного інституту О. С. Поляруша, заступниками — завідувачу птахофермою колгоспу імені Калініна Новоархангельського району К. Ф. Дашенко та електрослюсаря шахти «Світлопільська» виробничого об'єднання «Олександрівський» С. І. Оберсандріявугілля» С. І. Кошелеву, секретаря Кіровоградського міського комітету партії.

КОНКУРС ДОВЖИНОЮ В РІК

Щойно підбито підсумки конкурсу «1918—1988. Товариш комсомол: уроки буднів», який редакція «Молодого комунара» проводила спільно з обласною організацією Спілки журналістів СРСР. Було розглянуто близько 20 публікацій у «Молодом комунарі» матеріалів, присвячених осмисленню тих уроків, які дає сьогодиншній молоді ознайомлення з живою, невідомою історією Ленінського комсомолу.

Жюрі одностайно вирішило першого місця не присуджувати нікому. Дру-

ге — присудити одразу двом авторам: журналістам Н. К. Даниленко та М. Б. Медвідю. Їм буде вручено Грамоти обласної організації Спілки журналістів СРСР та грошові премії в розмірі 30 карбованців. Третє місце (грамота і 20 карбованців премії) дісталося журналістці Т. Я. Тарасенку. Два захоплювальні премії присуджено працівникові партархіву з Кіровограда В. Л. Калінінченку та вчительці з Новомиргорода І. В. Омельчук.

ЖЮРІ.

Добротою наповнені будні членів бюро добрих послуг, створеного за ініціативою комітету комсомолу Олександрівської СШ № 3. Школярі турбуються про ветеранів війни та праці, літніх людей, що проживають в прищільному районі. На знімку: надійними помічниками 87-річної Катерини Михайлівни ГОРБАНЬ стали учні 8-Б класу. Ось і сьогодні Оксана СТАДНИК із своїми друзями провідали бабусю Катю, щоб допомогти їй по господарству.

Фото І. ДЕМЧУКА.

24 грудня 1988 року

6 Листопада на нашому заводі відбувся вечір-зустріч молоді з ветеранами Великої Вітчизняної війни, присвячений 45-річчю визволення Олександрії. Він пройшов досить-таки несподівано навіть для його учасників, хоча ми й передбачали, що бесіди комсомольців воєнних років і нинішніх комсомольців у невимушеній обстановці, навряд чи будуть носити характер парадності. Тим більше сьогодні, коли наша історія цікавить майже всіх. Але розмова вийшла за межі «звільної» саме тоді, коли секретар парторганізації запропонував кожному бажаному підійти до мікрофона і висловитись. З цього моменту вечір відпочинку перетворився на вечір-дискусію, приводом до якої стала особа Сталі-

самодіяльності молодих робітників. Але ж далеко не кожен комсомольський лідер є музично обдарованою людиною, щоб визначити нахил юнака чи дівчини до цієї справи! Агітація ж у стилі 20-х років — погодьтесь, сьогодні далеко не кращий варіант.

Зате чого, наскільки я знаю, не було у 20-х — так це узгодження доповіді комсомольського ватажка на конференції або зборах у секретаря парткому. Хоча, не виключено, на тих же зборах луналимуть слова старших товаришів про відсутність у комсомолу самостійних дій і самостійних вчинків...

А вибори самого комсомольського ватажка? Чи такі рідкісні випадки, коли й сьогодні їхні результати майже стопроцентно «прогнозуються» в кабінеті партійного секретаря? Щоправда, тут уже треба вести мову про готовність і безздатність комсомольців відстоювати свою думку...

Що стосується нашого підприємства, то стосунки з партійним комітетом у нас ділові, так само, як і суперечності у нас виникають здебільшого на діловій основі. Але все одно самостійність нашої організації можна

депутатом, але скажу відверто: жодного наказу за цей час не виконала. І не тому, що не хотіла...

Багато наказів мала від молодих виборців, але найчастіше звертаються з приводу житла. Молоді сім'ї по 7—8 років, а то й більше чекають квартири. Скажімо, звернулося до мене за допомогою молоде подружжя Волошиних, але нічим не могла зарадити...

Ми вже звикли до того, що в нову квартиру вселяються, як правило, далеко вже не молоді сім'ї. Здавалось би, все правильно — черга є черга, але ж з іншого боку, хто, як не молоде подружжя в перші роки особливо відчуває потребу хоча б у більш-менш пристойному житлі? Як вони самотужки викручуються зі свого сутужного становища — це мало кого цікавить, вони всього лиш рядок у довгому списку черги на квартири.

Втім, людського підходу не вистачає і у ставленні до людей старшого покоління. Я, наприклад, при всьому своєму старанні ніяк не змогла допомогти Матроні Михайлівні Ткачовій, інваліду II групи, вдові, яка мешкає в непридатному житлі. Якби на її місці виявився інвалід війни, то питання вирішувалося б простіше. Але ж, з іншого боку, люди, приречені на інвалідність, знаходяться в однаковому становищі і кожен з них потребує милосердя і чуйного ставлення.

Не раз цікавилася у депутатів — виробничих керівників різного рангу (все-таки у них більше можливостей, більше досвіду), чи задоволені вони своєю депутатською діяльністю, її результативністю. Далеко не кожен...

Зараз, із прийняттям Закону про вибори народних депутатів, становище повинно змінитися, але не будемо забувати, що будь-який закон, навіть найкращий, вимагає копійки відповідальної роботи, в тому числі й підготовчої. Як цей Закон впроваджувати в життя з найбільшою ефективністю — про це треба думати і говорити вже сьогодні.

З трибуни обласної партійної конференції я б звернула увагу на необхідність посилення ролі комсомолу на підприємствах і господарствах, сказала б саме про це: про явний дефіцит ділового, навіть можна сказати, пунктуального підходу у вирішенні зловбодених проблем.

Проілюструю це ще одним маленьким прикладом. Наскільки мені стало відомо, в Олександрії радянські органи прийняли рішення про вирахування з підприємств коштів на благоустрій міста. З нашого заводу, наприклад, 10 тисяч карбованців — з розрахунку 20 карбованців на робітника. Справа потрібна, треба тільки конкретно і гласно визначити — куди вони підуть, ці кошти, щоб був точно визначений фронт робіт. Щоб усі витрати були розписані до копійки і, головне, щоб були відповідальні за їхнє використання. Додам — ефективне використання. Тому що скільки грошей, скажімо, пішло на впорядкування в місті доріг, а вони по-старому залишаються об'єктом проклять водіїв. Чи не тому, що кошти просто розпилюються, немає відповідальних за їхнє ефективне використання.

Отака дещо схожа ситуація і з перебудовою роботи з молоддю і комсомолом — відсутній діловий підхід. Починаючи перебудову, багато хто зі старших товаришів навіть не визначив — з чого її починати. Дехто її просто бачить тому, щоб, пробігаючи очима чергову доповідь комсомольського ватажка, не забувати вставити такі актуальні сьогодні слова: «комсомолу треба вчитись самостійності...».

Н. АФАНАСЬЕВА,

секретар комсомольської організації ремонтно-механічного заводу, делегат обласної партконференції.

ШТУЧНА

на. Причому, думки розділилися серед самих ветеранів: якщо одні порівнювали його з Петром I, жорстокість якого ми з вершини минулих років тепер виправдуємо, то інші говорили, що «вождю народів» немає виправдання. Про це ж говорили і молоді робітники. Щоправда, вони зауважували, що не мають великого життєвого досвіду і судять в основному за публікаціями в пресі. Однак, незважаючи на «розмежування», дискусія була досить коректною і атмосфера вечора надалі була розкутою, якщо можна так сказати — товариською.

Розпочала свою роботу обласна партійна звітно-виборна конференція. Серед найважливіших питань, які буде розглянуто на ній, — виховання підрастаючого покоління, здобутки і недоліки в перебудові партійних організацій в роботі з молоддю, керівництві комсомольськими комітетами. Своїми думками з цього приводу ділиться контролер ВПК, секретар комсомольської організації Олександрійського ремонтно-механічного заводу, делегат обласної конференції «Укрремтресту» **Наталія АФАНАСЬЕВА**.

Розповідаю так докладно тому, що цей випадок досить яскраво характеризує зміни у ставленні до молоді — ми, нарешті, почали усвідомлювати, що молоде покоління — це майбутнє нашого суспільства. Виховувати ж собі зміну неможливо лише одними повчаннями, не даючи їй шансу на самостійні думки, а головне — на самостійні вчинки.

Хоча, можливо, я занадто оптимістична, стверджуючи, що ці зміни вже відбуваються. Так, відбуваються, але далеко не всюди. І, впевнена, багато секретарів комсомольських організацій на підприємствах і в господарствах можуть розповісти про те, як партійні комітети бачать у комсомольських осередках свого роду «пожежну команду» для виконання термінових і разових доручень — обладнати спортмайданчик до прибуття якоїсь комісії, організувати вечір відпочинку до якогось ювілею тощо. До речі, чому організація і проведення вечорів всюди вважається суто комсомольською справою, але аж ніяк не справою культурпрацівників?

Знаю випадки, коли на деяких підприємствах комсомольським секретарям довелося вислуховувати докори з приводу того, що не забезпечили участь в художній

САМОСТІЙНІСТЬ

СЛОВО ДЕЛЕГАТА

назвати штучною, якщо не ілюзорною. Бо, якщо і провадяться якісь комсомольські акції, все одно їхній успіх (крім суботників) залежить від того, чи виділить адміністрація або профком необхідні кошти на проведення. Тобто ми продовжуємо бути залежними від старших товаришів.

Один з виходів з цього становища я бачу у створенні молодіжного фонду на підприємстві, який складатиметься з грошей, зароблених самими комсомольцями. Яким чином? Ми, наприклад, вирішили силами комсомольців виготовляти дві пилорами понад заведення щомісяця. Щоправда, це пов'язано з багатьма труднощами. Як, акажімо, налагодити конкретний облік роботи самих комсомольців, як прилаштуватись до того, що пилорама і деталі до неї виготовляються не на одній ділянці, а на кількох, іншими словами, як налагодити цей «комсомольський конвейер»...

Питань багато, причому таких, які сходять до вирішення. Але чи не ці та інші труднощі зупиняють багатьох комсомольських і партійних ватажків по створенню такого фонду на своїх підприємствах? Однак, якщо боятися проблем, то слова про самостійність комсомолу так і залишаться словами.

На що у нас сьогодні не відчувається дефіциту — так це на критику своїх і чужих недоліків. Зате в дефіциті інше — діла. Не вистачає конструктивного підходу до вирішення проблем. Я, наприклад, була делегатом міської звітно-виборної конференції. Багатьом, мабуть, сподобалася її атмосфера — відкрита, принципова, порушувалися серйозні питання. Але я, наприклад, почула їх уже не в перший раз — з багатьма з них була вже знайома як депутат міської Ради народних депутатів. І від того, що про зловбодені проблеми, які не терплять зволікання, вже вкотре говорили делегати, — хай навіть гостро і принципово, незважаючи на авторитети, радості, погодьтесь, мало.

До речі, нерідко відчуваєш ось таке безсилля безпосередньо під час своєї депутатської діяльності. Вже більше року сплинуло з того моменту, як мене обрали

Милосердя кировоградців

Немає, напевно, в нашому місті жителя, який би не відгукнувся на горе, що спіткало братній народ Вірменії. Навіть важко зараз перелічити підприємства, організації, установи, працівники яких перерахували свій одноденний заробіток у фонд допомоги потерпілим від землетрусу. Їх — десятки, сотні...

Сьогодні кировоградці продовжують перераховувати гроші на рахунок 700412. У грудневі суботи заводчани поспішають на свої робочі місця, а зароблені гроші перераховують у фонд допомоги.

* * *

Труidники заводу «Гідросила» в перші дні, коли стало відомо про вірменську трагедію, перерахували 100 тисяч карбованців. Минулу суботу вони працювали на своїх робочих місцях.

* * *

133 працівники заводу радіовиробів, довідавшись про лихо, здали свою кров. Пізніше це число зросло. Як

повідомив Ігор РУБАН, секретар комітету комсомолу цього підприємства, на заводі відбувся суботник. Гроші, зароблені на ньому, перераховані на рахунок 700412.

* * *

Термінове замовлення отримав ремонтно-механічний завод імені Таратута: за декілька днів його робітники повинні виготовити сто «грубок-буржуйок».

— Ніхто з робітників і не думав, що сьогодні будуть потрібні такі грубки, — говорив нам по телефону директор заводу В. М. ПІУНОВ. — Однак, гам, у Вірменії, ці грубки наповнять теплом палатки будівельників, котрі вже приступили до відновлення зруйнованих міст і сіл Вірменії.

* * *

На минулому суботнику трудівники виробничого швейного об'єднання обласного центру пошили для вірменських дітей 300 пальт. Крім того, у фонд допомоги потерпілим від землетрусу цим підприємством

ВІРМЕНСЬКА РСР. На знімку: з чим порівняти лихо цих жителів міста Спітак, які втратили рідних!

Фото М. ХАЧАТРЯНА, Р. АТАЯНА.
(ТАРС)

було перераховано 26 507 карбованців.

* * *

Інструктор відділу пропаганди і культурно-масової роботи Кіровоградського міського комсомолу Валентина ПОТАШНИКОВА повідомила, що працівники всіх самодіяльних об'єднань перерахували на рахунок 700412 свій денний заробіток. Між мешканцями гуртожитків виробничого об'єднання по сілках «Червона зірка» і заводу «Гідросила»

проводився КВВ. Вся грошова виручка від реалізації квитків перерахована у фонд допомоги Вірменії.

* * *

Довідавшись про лихо, яке спіткало Вірменію, викладачі і співробітники КІСМу перерахували у фонд допомоги потерпілим свій одноденний заробіток. Студенти — по одному карбованцю. У перші дні після повідомлення про жальні

наслідки землетрусу більш як 200 студентів виявили бажання взяти участь у будівельних роботах. Тут сформовано будівельний загін із п'ятикурсників, який налічує 35 хлопців. Очолує загін КІСМівці Валерій Шпак. Загін готовий виїхати до Вірменії.

* * *

Учні Кіровоградського СПТУ № 2 імені Єгорова

сприйняли як свій біль горе Вірменії. Ними перераховано на рахунок № 700412 для допомоги потерпілим від землетрусу 1005 карбованців.

Окрім того учні (а це майбутні будівельники) створили будівельний загін 20 майбутніх каменярів-монтажників та стільки ж штукатурів, плиточників — лицовальників готові у будь-яку хвилину виїхати в райони лиха.

Наш кор.

У ЖЕ стало звичною справою докоряти молодим, що всі проблеми нинішнього часу у них замикаються на дозвіллі. Але з іншого боку й справді: де відпочивати молоді, скажімо, в такому робітничому місті, як Олександрія? Є бар, є кав'ярня, є дискотека в Палаці культури шахти

у випадку з кооперативною дискотекою.

Причому міськомкомсомолу у таких випадках — не найкращий помічник, ми є чимось на зразок «номінальних кураторів» — начебто і повинні цим займатися, але на практиці виходить інакше. Ми не здатні щось вдіяти, бо майже

Центр звільняється від прибуткового податку і плати за виробничі фонди. Знімаються будь-які обмеження на сумісництво — бажаним працювати одночасно на своїй основній роботі і в центрі, не буде ніяких перелон. І, нарешті, ми можемо самостійно встановлювати ціни.

інші) залишають собі — ці гроші підуть на зарплату, у фонд розвитку, резервний фонд, — а тридцять процентів — у центр, на виплату зарплати штатним працівникам і також у фонд розвитку. Тобто «Молодіжні вітальні» буде спрощено сама обновлювати центр, давати субсидії на створення нових творчих колективів.

Але яраз ось ця фінансова самостійність і стала причиною того, що відкриття «Молодіжної вітальні» знаходилося під питанням. Справа в тому, що у міському фінансовому відділі немає документів про надання молодіжним центрам таких прав. За винятком, звісно, газетних матеріалів з публікацією Положення. Але ось Інструк-

ції, вказівки з вищестоящих інстанцій не було і це може стати приводом для того, щоб не дозволити відкрити центру.

Втім, з нашим міськфінвідділом ми все-таки домовились не чекати інструкцій, але на рівні області, як мені відомо, це питання ще тільки вирішується. І хто знає, що чекає ініціаторів створення молодіжних центрів в інших містах і районах області, поки облфінвідділ не поспішає з узгодженням уже діючого Положення.

І. ЛЕБІДЬ,
завідуючий відділом
робітничої молоді
міському комсо-

м. Олександрія.

І ЗНОВУ ІНСТРУКЦІЯ

стала
на заваді втілення
цікавого задуму

«Світлопільська»... Ось і весь вибір, якщо це не рахувати двох ресторанів. Вибір, погодьтесь, біднуватий.

Щоправда, був ще молодіжний центр «Фестивальний», але своєї назви він не виправдав, хоча задумки були й непоганими, наприклад, про створення клубу молоді сім'ї. Із центром нічого не вийшло, але кілька місяців тому приміщення зайняли енергійні ділові хлопці, які вирішили створити тут кооперативну дискотеку. Обладнали приміщення і з перших же вечорів дискотека стала популярним місцем відпочинку молоді, але тривало це недовго — виробничі об'єднання «Олександріявугілля» повернуло собі приміщення з наміром відкрити тут свою дискотеку. Хоча, зрештою, занадто великої різниці між державною і кооперативною дискотекою немає, але чи розумно відмовлятися від однієї з них при такому гострому дефіциті на місця відпочинку? Зараз кооператори без діла...

Такі ось, стихійні спроби організувати в нашому місті «індустрію дозвілля» не поодинокі. На електромеханічному заводі, наприклад, створюють свою дискотеку, на «Автоштампі» — відеосалон, міськомкомсомолу створив міський комп'ютерний центр. Але дії ці розрізані і ніхто не гарантує, що одна з таких спроб не може закінчитись так же сумно, як і

все впирається у фінансові питання.

Тому й пішли на створення міського молодіжного центру, в якому об'єднаємо ці відеотеки, кооперативні дискотеки, комп'ютерний центр, кооперативне фотоательє. Це стало можливим після затвердження в серпні цього року Радою Міністрів СРСР стандартного положення про молодіжні центри.

Причому ми бачимо його не як звичайний розважальний заклад, а своєрідний центр творчої молоді. Крім дво-триразових дискотек на тиждень в нашій «Молодіжній вітальні» плануємо проводити творчі вечори, «круглі столи» і т. д. Причому проводиться все це буде не обов'язково в самому приміщенні центру, який ми, до речі, лише нещодавно «відвоювали» по вулиці Леніна, а й у приміщеннях, де розташовуватимуться підрозділи центру, різноманітні творчі групи.

До речі, утворювати ці підрозділи можуть як кооперативи, так і комітети комсомолу підприємств, можуть взагалі прийти бажані, як-то кажуть, «з вулиці» і якщо є якась ідея, обов'язково підтримаємо.

Чому так віримо в перспективність цього центру? По-перше, стан роботи в організації відпочинку у нас — це й дійсно справжня цілина, простір для ідей і задумок. А, по-друге, положенням про центри передбачається ряд суттєвих пільг і переваг.

Я б сказав, що всі ці переваги і нововведення знаходяться в суперечності з фінансовими законами. Цікаво те, як розподілятимуться кошти — 70 процентів від прибутку підрозділи (дискотеки, відеосалони та

Знайдомте: медсестра Маловісиківської центральної лікарні (станція переливання крові), заступник групкомсорга Таїсія СІДУН. За активність у комсомольській роботі була нагороджена путівкою до НРВ.

На знімку: Т. СІДУН в м. Софії.

Фото В. ГРИБА.

А ВАША ДУМКА?

Відділ комсомольського життя «Молодого комунара» запрошує вас, шановні читачі, взяти участь в анкетуванні. Його мета — вивчення громадської думки щодо публікацій нашого тижневика під рубрикою «Комсомольська планірка». Чи влаштовують вони вас? Від чого слід відмовитися? За висвітлення яких тем слід взятися в наступному році? Одним словом, давайте разом окреслимо проблеми, що стоять перед комсомольськими організаціями, визначимо шляхи їх вирішення.

Уважно прочитайте запитання і всі варіанти відповідей. Підкреслюйте і відповідайте на ті з них, котрі співпадають з вашою думкою.

I. Чи регулярно читаете ви тематичні сторінки «Комсомольська планірка»? (потрібне підкреслити).

1. Читаю практично завжди.
2. Читаю більшість сторінок.
3. Читаю лише окремі сторінки.

II. Як часто трапляються випадки, коли точка зору, висловлена нашою газетою, не співпадає з вашою думкою?

1. Такого не буває.
2. Часто не співпадає.
3. Як правило не співпадає.

А ВАША ДУМКА?

III. Які матеріали, опубліковані в «Комсомольській планірку» протягом року, вам запам'яталися?

IV. Які теми життя комсомольських організацій області, на вашу думку, газета розкривала недостатньо?

V. Які нові теми, рубрики можете ви запропонувати?

VI. Якщо бажаєте — напишіть про себе:

(прізвище) (ім'я)
(по батькові) (вік)

(партійність)

Чекаємо ваших відповідей!

Скоротити «спанеобіг», непотрібну кількість документів допоможуть відміна раніше обов'язкового ведення в комітетах комсомолу журналів реєстрації членів ВЛКСМ, поставлених на тимчасовий облік, а також тих, хто переходить з однієї організації в іншу.

Спрошено порядок роботи з бланками комсомольських документів. Приймається заміна комсомольських документів у зв'язку зі зміною прізвища. Відмітки про нове прізвище вносяться у вже видані облікові картки і комсомольський квиток.

Змінено і порядок видавання комсомольських документів. За рішенням бюро райкомів і міськомів комсомолу документи будуть тепер видаватися тільки тим, хто вступає до Спілки. В інших випадках (членам і кандидатам у члени КПРС, котрі працюють у комсомолі, тим, хто загубив квитки і таке інше) достатньо дозволу периних секретарів міськомів і райкомів комсомолу, секретарів комітетів комсомолу з правами райкому.

Якщо, наприклад, член ВЛКСМ загубив комсомольський квиток, то його персональна справа розглядається тільки в первинній, а випискається із прийнятого рішення служить підставою для видавання нового квитка.

24 грудня 1988 року

В. Т. ЛЕГУНОМ я познайомився наприкінці травня. Серед виступів на пленумі обкому комсомолу, де йшлося про проблеми навчальних закладів, піонерських дружин, його слово привернуло увагу конкретністю, глибиною, відвертістю і тим справжнім болем за стан навчальної практики в малокомплектних школах, без якого чи й може бути справжній вчитель, вихователь. Пам'ятаю, як Віктор говорив про численні вказівки й розпорядження райвно, облвно, Міністерства освіти й інших вищестоящих закладів, які просто не під силу виконувати малокомплектним школам. Він навіть тоді приклад: якщо за інструкціями й розпорядженнями в школі створити різного роду організації й пороздавати учням «портфель», то лише кожен сьомий не ходитиме в «начальниках». Зал вибухнув сміхом. Але той сміх мав швидше печальний відтінок. Бо вчитель сказав про формалізм у школі, який тільки ускладнює виховання юних.

Сьогодні директор Садківської восьмирічної школи Устинівського району Віктор Трохимович Легун — гість нашої сторінки.

ВОСЬМИРІЧНА, МАЛОКОМПЛЕКТНА, НЕПОВНА...

В. Т. ЛЕГУН: Яких тільки означень не придумують до таких шкіл, як ось у нас. Але ж це неправильно. До всякої школи повинно бути ставлення однакове — як до школи! І ставлення, й увага. Але в невеликих селах школи потерпають здебільшого хоча б через те, що не враховується специфіка малокомплектних шкіл. В педінститутах треба про це говорити. На жаль, інститут потрібних знань не дає, викладачі на лекціях і семінарах обминають проблеми і специфіку малокомплектних шкіл.

КОРЕСПОНДЕНТ: Ви молодий директор школи, порівняно недавно закінчили вуз. Як вас зустріла восьмирічка?

В. Т. ЛЕГУН: П'ять років тому за направленням Кіровоградського педінституту приїхав у Садки. Вчителем фізики й математики. Тоді ще школа знаходилась у старому приміщенні, умови праці не витримували ніякої критики. У школі було холодно, пічне опалення, грубки не спроможні були обігрівати ті хатки, що називались школою. Парти старі, зношені, наочності майже ніякої... І школа маленька — всього 74 учні. Я не звик до таких. Взагалі мав приблизне уявлення

про них. Бо сам вчився у Сальківській Гайворонського району, де 300—400 учнів, де повні класи. А тут зайшов у клас, а за партами сидить п'ятеро учнів. Я й оствів. Розумієте, хоч і знав, що школа малокомплектна, але це вразило — п'ять учнів! «А де решта?» — питаю. А мені відповідають: «Нас усього п'ятеро в класі». Глянув я в журнал: точно, п'ять за списком. Це перше гостре враження минуло, до умов я звик, але ще довго треба було пристосовуватись до методики викладання в такій школі, точніше — закінчувати ще один інститут. Уже в стінах школи, на практиці.

КОР: Звідтоді багато чого змінилося, ось зараз ми бесідуємо в новій деповерховій школі, де тепло, затишно, де хочеться бути, вчитися...

В. Т. ЛЕГУН: Із базовим підприємством, як зараз прийнято казати, радгоспом «Устинівський», на території якого ми знаходимося, ми завжди знаходили спільну мову. І те, що ми нині маємо — саме радгоспівське сприяння. Однак проблем чимало залишається невирішених...

КОР: Саме про них і хочеться почути.

В. Т. ЛЕГУН: Насамперед про поза-класну роботу. Мало видється методичних посібників по організації позакласної роботи саме для малокомплектних шкіл. Мені здається, що слід випускати спеціальні програми по методиці ведення гуртків, практикумів. Особливо вони потрібні молодому вчителю.

Кілька слів про групи подовженого дня. Ними в нашій школі охоплено практично всіх учнів. І оскільки за розпорядженнями Міністерства освіти в групі повинно бути не менше 25—30 учнів, то таких груп у Садківській восьмирічці набирається аж... дві (зараз у школі навчається 54 учні). Тобто в першу групу входять учні від першого до п'ятого класів, інші — в другу. Як вчителям працювати в таких умовах? Учні старших класів просто відсиджують час у школі... То чи є потреба залишати дітей у школі до шостої години вечора, коли й за одну-дві години вони можуть справитись. Додільніше цей час було б віддати для участі в гуртках... Та й кошти, які йдуть на затрати подовженого дня, варто віддати гурткам.

КОР: Мабуть, складно вести й гуртки в такій маленькій школі. Адже фактично тут знову треба боротись за кількість учнів...

В. Т. ЛЕГУН: Це залежить від учителя насамперед, думаю. Треба вміти дітей захопити. Ось хореографічний веде Т. С. Сахарчук. Треба побувати на заняттях гуртка, аби пересвідчитись, як чекають їх діти. Чи гурток художньої вишивки. Оті рушники, салфетки, інші вишивки, які прикрашають наші класи, зокрема клас української мови й літератури — робота рук наших умільців. З нинішнього року почав діяти фотогурток. Дівчі на тиждень приїжджає з Устинівки І. В. Ляхов. Як ми мірували, аби знайти в школі приміщення для фотолaboratorії, обладнати її!

КОР: Я так зрозумів, що гуртки ваші спрямовані не на поглиблене вивчення шкільних предметів, а на осягнення того, що власне шкільною програмою не передбачається, або передбачається м'якше. Прищепити дітям естетичні смаки, навчити їх розуміти прекрасне...

В. Т. ЛЕГУН: Безперечно. В нашій школі ми не можемо мати учителя музики, наприклад, чи малювання. Бо для того, аби дали ставку для вчителя співів, треба, щоб він мав 18 годин на тиждень. А в нас усього три години. Однак діти ж від цього не повинні потерпати! Міські не потерпають, а сільські... Скільки взагалі вчителів музики, спеціалістів, у школах Устинівського району? Ви поцікавтесь. Бо в нас співі, малювання і трудове навчання викладає один і той же вчи-

тель. Просто іншої змоги в нас нема. Тобто і це питання стосовно малокомплектних шкіл має бути продуманим.

КОР: А естетичні смаки — безперечно. Ось зараз в республіці почали створювати спеціальні школи — так звані шкільні академії мистецтва. Про Гнідинську, наприклад, у Київській області писала вже не раз преса. Дітей треба вчити народним пісням, танцям, прищеплювати любов до національного мистецтва. Тільки тоді ми зможемо збагатити їхні душі, зробити їх чулишими до людей, до природи.

Недавно ми провели в школі тиждень рідного слова, мистецтва. Це й конкурс на кращу інсценізацію народної пісні, і ярмарок українських вишиванок, зустріч із чудовими фольклорними ансамблями села. Такі тижні — не новина для нас. Ще раніше, приміром, проводили свято сім'ї, до участі в якому залучили батьків наших учнів. Що може сім'я? Як вона допомагає школі? Знайти відповіді на ці запитання вчителям треба обов'язково.

КОР: І що ж вона може, сім'я?

В. Т. ЛЕГУН: Дивлячись, яка сім'я. Наше завдання — показати кращі. Ми чомусь звикли мислити за стереотипом: сільських дітей не треба привчати до праці, саме життя, мовляв, їх змушує. Це далеко не так. Є такі й сільські сім'ї, де батьки не тримають навіть курей, не кажучи вже про худобу. А отже, не дуже й залучають дітей до праці. Тому наша школа й тут не хоче стояти осторонь. Ось хочемо створити кооператив по пошиттю легкого одягу. Це не просто, бо досі всілякими інструкціями заперечувалась «експлуатація дитячої праці». Та ніяк це не експлуатація. Школа може заробляти на власні потреби гроші. І від цього буде подвійна користь: собі й державі. Домовляємось із радгоспом, щоб мати у школі власну мікроферму. Чого ми мусимо просити молоко на радгоспних фермах, коли самі спроможні

Однак... Це знову ж таки проблема малокомплектної школи. Ми не можемо мати завуча, так би мовити, повноцінного. Малокомплектною школою передбачено лише півставки завуча. Півставки піонервожатої. Ми обладнали кабінети з різних шкільних предметів, але ж знову тільки двома вчителям йде доплата за утримання й удосконалення кабінетів. Насилу вдалось мені, як кажуть, «вибити» три ставки для вчителів початкових класів. Не можна економити в педагогах на перших класах. Бо від того, як дитина зробить перші кроки в школі, залежить усе її шкільне життя. Основа знань закладається у початкових класах.

КОР: А як справді вчать ваші учні? Здається, в такій школі, як ніде, можна навчити — бо ж треба готуватись до кожного уроку, тут не «пронесе», як кажуть учні...

В. Т. ЛЕГУН: Скажу одне, що відмінним ком бути в нас непросто, коли кожного уроку тебе запитують. Але, що характерно для малокомплектних шкіл — оцінки в наших учнів об'єктивні, ніколи не завищені. Зараз у медичному училищі, автодорожному технікумі навчаються Володимир Штомпель, Сергій Свенко — наші відмінники. Я в них нітрохи не сумнівався.

Ну й насамкінець хочу висловити думку вчителів усіх малокомплектних шкіл (я про це говорив і на пленумі обкому комсомолу, й на вчительських нарадах): не обділяти увагою малокомплектні школи. Нелегко нам працювати. Зараз зменшується народжуваність на селі. А що для нас виїзд, наприклад, однієї багатодітної сім'ї (гірничо-збагачувальний комбінат — під боком)? Це фактично зникає один клас у школі. Отож, раз малокомплектні школи є, раз вони потрібні, то не треба робити вигляду, що у нас все благополучно і, киваючи на малокомплектність, обмежувати і фінансами, і увагою.

Віт розмову В. БОНДАР.

ПІСЛЯМОВА ДО ІНТЕРВ'Ю СЕКРЕТАРЯ—ЗАВДІЮЮЧОЇ ВІДДІЛОМ УЧНІВ-СКОЇ МОЛОДІ УСТИНІВСЬКОГО РАЙОНУ КОМСОМОЛУ НАДІЇ КОРОВОЄВІ:

Серйозні питання піднімає в інтерв'ю один з кращих директорів восьмирічної В. Т. Легун. Хоча в Садках ситуація ще більш менш благополучна: село асфальтоване, побудовані нові магазини, сучасна, зі світлим просторими кабінетами школа, де є всі умови для праці вчителям, передбачено житлоулаштування педагогів. А є ж у нас села, де до таких умов ще далеко. Наприклад, у Ганно-Трибнівці чи Брусівці...

Взагалі в районі найбільше восьмирічних шкіл — десять. Є ще й чотири початкові. У Ведмежо-Балківській і Тирлово-Балківській працює по одному вчителю.

Ще такі факти. В усіх школах району працює лиш три спеціалісти-педагоги з музичною освітою, які викладають співі, й один учитель малювання — в Устинівській десятирічці. В районі бракує дитячої спортивної школи, станції юних техніків. Тож хіба не має рації директор говорити, що сільські діти обійдені? Невтішні факти є прямим наслідком обкрадання наших сіл у минулому (колективізація, розорення хуторів) й байдужість до них у зовсім недалекі часи.

Як виправити становище! Це повинно боліти всьому нашому суспільству.

ТАНЦЮВАТИ? ЗАПІЗНИЛИСЬ!

Здрастуй, дорога редакціє!

Пишу тобі ось із якого приводу. Я закінчую десятирічку. Попереду ще піроку навчання. Але завжди приходжу зі школи додому, години дві попрацюю над уроками, а далі! Вільний час. А якщо це все надокучило! Я й мої подружки хочемо займатись в танцювальному ансамблі. Та куди піти! Всюди кажуть: «Вік не той, запізнились!». То що ж виходить: якщо батьки не віддали тебе танцювати в 7 років, то в 17 тобі всі двері зачинені!

Ця проблема турбує не одну мене. Сільські дівчат просиджую вечорами вдома або тиняються знічев'я по вулиці! Для хлопців, наших ровесників, хоч клуби допризовної молоді є. А для дівчат? Не піде ж дівчина займатись атлетичною гімнастикою...

Я справді хочу зайнятись серйозним ділом! І якщо є в Кіровограді клуб, будинок культури чи щось подібне, де можна було б записатись до танцювального чи іншого ансамблю (студії) 17-річній, — повідомте, будь ласка, адресу.

Сподіваюсь, що мій лист не відкладеться в довгу шухляду. Знаю напевно: відповіді на моє запитання чекають багато моїх ровесників.

З повагою, учениця 10-А класу
Ганна МАЛИШКО.

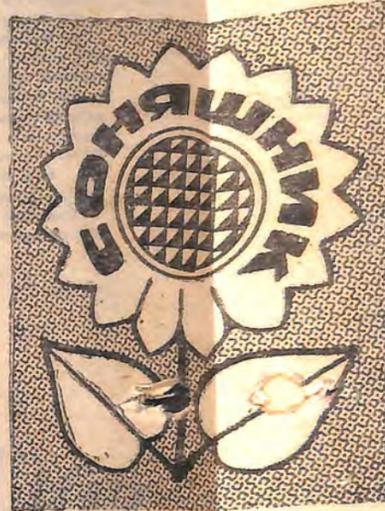
м. Кіровоград.

ВІД РЕДАКЦІЇ: Гадаємо, на цей лист відгукнуться ровесники Г. Малишко, заклади культури, Кіровоградський міськомком комсомолу.

ВОРОН

Пломені кетягом гарячим над рікою сізюю калина. Престаріла мати гірко плає як побачити фотокартку...

м. Знам'янка

Микола Суржук з Новомиргорода наш постійний автор. Він — поет, фольклорист, літературознавець, а також перекладач. Його перу належать численні переклади творів марійських письменників.

СІЯЧАМ

Марійцю, просипайся, Іде в наш край весна, Радіє їй земля вся — Ген жайвір вирина.

Якщо старому, злому Кайдани не розбив. Нерадісна та праця, Коли ти в ній один.

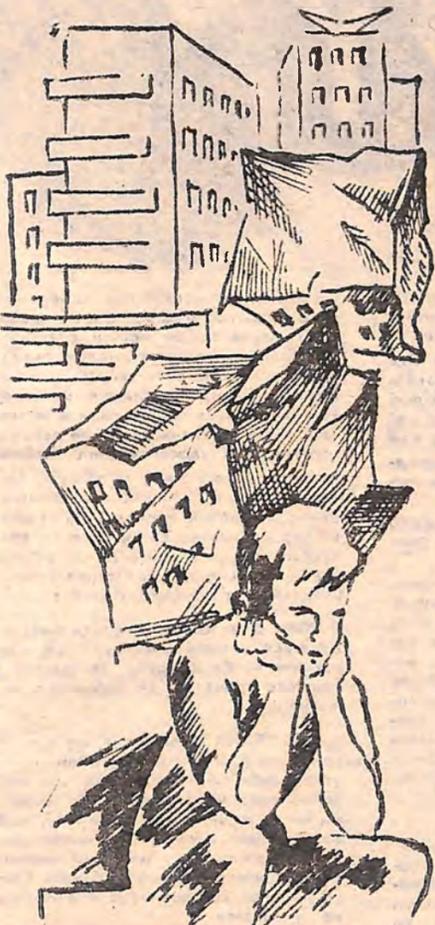
РІДНИЙ КРАЙ

Пісня Паймира (з пісесі «Аклатир»). Ой ти краю рідний мій, Гай зелений, молодий.

1928 р.

1935 р.

НАБЛИЖАЄТЬСЯ ДО ФІНІШУ 1988-й рік. Гортаються останні сторінки його буднів і свят. Підбиваються підсумки пройденого шляху...

НА вулиці така теплина та заба, що варто тільки поглянути у вікно і вже ніяка сила не втримає тебе у кімнаті.

Щоб не піддатися спокусі і не шмигнути в ту зимову чарівність, Тимко сідає до вікна спиною і поринає в роботу.

Іван ГРИЩЕНКО

ТИМКОВА ОБРАЗА

ОПОВІДАННЯ

якась коробочка, а, як сказала учителька, геометрична фігура.

Усвідомивши важливість домашнього завдання, Тимко примусив себе відмогатися від всього того, що кликало на вулицю, і засів за роботу.

Тимко прикладає лінійку до аркуша паперу, прокреслює олівцем лінії, немов навігаційні маршрути, знову міряє, знову прокреслює...

ці. Ніби не прямокутники вирізати збирається, а перерізати червону стрічку на відкритті власного сміху поламав.

ти досі не гайнув на ставі!

Не дочекавшись відповіді, вийшла, не стала заваяти, а Тимко все водить пальчиком по скляних гранях, усміхається задоволено сам до себе, іноді аж прищмокує.

Він кладе коробочку на коробочку і думає: так будуться і багато-поверхові будинки. Поверх на поверх і... хмарочос...

Двері раптово відчиняються і прожогом на порозі, ніби винунтий вітром, виростає розхристаний на всі гудзюки Юрко, Тимків друг — однокласник.

— Тимку, глянь, якого

я паропіпеда... делепіпе... тьку, хай йому біс, з розгону й не вимовиш... сінника зробив.

На його рудому від дрібних веснянок обличчі, умитою веселкою, сяє така радість, ніби він власноручно зробив не паперового паралелепіпеда з призмюю, а міжпланетного корабля.

— О, це Марія Євгенівна буде... дозволено... каже Тимко. Поважаючи учительку, він не ховає перед нею осоромитися.

Із скрипом відчинилися двері, всі учні посхоплювалися для привітання. До класу зашла похмура і неприємна, це діти відразу помітили, Марія Євгенівна, молода, худорлява, завжди до всіх привітна і весела.

— Добрий день! — холодно привіталася. — Добрий день! — несміливо відповіли учні.

Учителька навіть не глянула на клас. Грюкнувши стільцем, сіла за стіл, заглибилася в журнал.

Та, мабуть, і в журналі вона нічого не бачила. Її вродливе обличчя то вкривалося сірою блідістю, то червоніло плямами, і коли б діти розумілися на цьому, вони збагнули б відразу, яка шалена боротьба відбувається під зачіскою їхньої вчительки.

— Домашні завдання виконали? — запитала, не підводячи очей. — Складіть на стіл.

Діти заметушилися, обережно, щоб не поترивожити учительку, навшпиньки проходили класом, рівними рядочками склали свої виробки на столі. Сідали, насторожено чекаючи, що учителька скаже.

Відірвавшись зрешті поглядом від журналу, учителька здивовано глянула на паперові будиночки, ніби не розуміла, для чого вони тут.

Діти закам'яніли. З жахом дивилися, як учителька безжалісно, в од-

Так звично брехали про вічна кохання. Дивились в зіниці холодних очей, Не раптом, Не сон.

Сьогодні ми друкуємо вірші молодого початкуючого поета Олександра Косенка. Живе він в Кіровограді. Працює викладачем.

В документах третього рейку представники слав'янських народів іменувались «унтерменшамі» — недолюдьми.

Подумати, стільки літ минуло, А серце ятриться, болить, Немоз страшне бездонне дуло Свинцем обпалить через мить.

Віра ЯШАН

ЕЛЕГІЯ Сидять на дротах горобці, Втягнули голови у себе, Над ними висне чорне небо, Дахи, неначе в молоді, Схилився день аж до землі.

Куди поділася роса!

Ой, скільки знову випало роси — На цілий степ світілася толока! Але сказала до Вужа Сорока: «Не дам тобі роси, і не проси!».

Як Гавчик город стеріг

Питає Леся Гавчика: — Ти де весь день гуляв? Він відповідає: — Гав! Гав! Гав! Вона йому: — Ну, Гавчику! Ти тільки й ловиш Діда казав, щоб ти весь день город охороняв і не привітав, це діти відразу помітили, Марія Євгенівна, молода, худорлява, завжди до всіх привітна і весела.

поет, фольклорні численні поезії, які інтерпретують.

НИЙ КРАЙ

ра (ратир). рідний мій, молодий. оля, уду я? іст здійма. іде нема. з їх люблю я велью. їх місць подув, жолкинув. вільний спів, для бої! нас в бою зву свою, іена з одна.

1935 р.

Анатолій ЗАГРАВЕНКО

Любов МАЙСТРЕНКО

ВОРОН

Пломені кетягом гарячим над рікою снізою кална. Престаріла мати гірко плаче, як побачить фотокартку сина. А над полем чорний ворон криче. Кажуть люди, що на хуртовину. Молодий же ворон той одначе на воронній вік — то ще дитина. Дід зінці скльовував козаці. Батько теж пізнав преситу динну. Внук голодним не бував тим паче на страшних фашистських іменнах. Тільки всі одержували задуху. Хто на нашу мівив Батьківщину. Хай покряче ворон, хай покряче, якщо й справді — то на хуртовину.

м. Знамянка.

ВІЗОК

Покотився візок пилукою, Не дитячий, а триколісний І важкою, німою мукою Стигнуть очі: пішов би пішки... Хлопчєня із очима — пролісок, (Зупинилась, здалось болісно): Підійшло і скривилось болісно: — Дядю, піжка у Вас болить? Шем сповзав по шоках зболілий, Ще з війни отих піг не чуть. А почамі... почамі з тіла, Мов живі вопи, знов ростуть.

с. Катеринівка, Кіровоградський район.

У СІЧНІ — ПЕРЕПИС

Нині, коли наша економіка повертає на шлях інтенсивного розвитку, особливого значення набувають проблеми демографії. З огляду на це ЦК КПРС і Рада Міністрів СРСР визнали необхідним провести у січні 1989 року черговий Всесоюзний перепис населення. Його матеріалі будуть використані для поточного і перспективного планування народного господарства, наукових досліджень, для вивчення господарського і культурного життя країни.

Для вивчення усіх сторін життєдіяльності такого важливого елементу суспільної системи, як населення, особливо велика й різномісна інформація. Коли мова йде про необхідність мати таку інформацію, то це не означає, що потрібно все знати про кожну людину зокрема. Для практичної і наукової діяльності необхідні знання про тенденції розвитку населення в цілому, тобто те, що типове і характерне для більшості людей.

Вивчення населення з різних точок зору допомагає зрозуміти основні закономірності його розвитку, дає необхідні відомості для здійснення успішної діяльності державних і планових органів. Інформація про населення дозволяє не тільки краще усвідомити закономірності розвитку демографічних процесів, але й передбачити на їхній основі ефективні заходи управління ними.

Спираючись на матеріали переписів населення і дані поточного обліку природного руху й міграції, органи державних статистики розраховують шляхом шороку

визначають чисельність населення в цілому по країні. Всесоюзні переписи населення проводяться в нашій країні періодично і є одним з наймасштабніших статистичних заходів. Для успішного проведення перепису треба вирішити чимало методологічних та організаційних питань, залучити велике число переписних працівників, провести масову роз'яснювальну роботу про мету і завдання перепису.

За роки Радянської влади здійснено шість переписів населення. Перший з них було проведено за ініціативою В. І. Леніна в серпні 1920 року, тобто, ще в період громадянської війни. Вже з цього факту можна судити, якого великого значення надавав В. І. Ленін цій роботі.

Наступні переписи було проведено в 1926-му, 1939-му, 1959-му, 1970-му і 1979-му роках. Матеріалі їх наглядно свідчать про перетворення аграрної в минулому країні в індустріальну державу.

Перепис населення 1989 року — перший післявоєнні роки перепис, програмою якого, поряд з відомостями про населення, передбачено зібрати відомості і про житлові умови.

Для організації і проведення перепису в Ленінському районі м. Кіровограда затверджено склад комісії по сприянню переписові населення, куди входять працівники від підприємств, організацій та установ, яким належить організувати підготовчі роботи. Це в першу чергу працівники партійних, радянських, комсомольських органів, паспортного стола, житло-експлуатаційних, первинних організацій товариства «Знання» тощо.

Комісією розроблено план-заходи по організації підготовки й проведення перепису населення, перевірено наявність номерних знаків на будинках і на засіданні комісії розглянуто питання про впорядкування адресного господарства, де звітували керівники підприємств, організацій, установ, на чий будинках відсутні такі знаки, де слабо працюють комісії сприяння перепису.

Видаю листівки із зверненням до трудящих району сприяти проведенню підготовчих робіт та перепису населення, які розповсюджено серед трудящих. Крім того, комісії сприяння перепису населення створено на більшості величезних підприємств, організацій та установ. Вони готують стенди, вивішують у людних місцях плакати, листівки, переписні матеріали, проводять масово-роз'яснювальну роботу за місцем проживання та праці населення з тим, щоб кожен мешканець району знав, коли буде проведено перепис населення і активно сприяв його проведенню.

Переписним комісіям нині необхідно активізувати свою роботу і допитися, щоб на всіх будинках було вивішено номерні знаки, таблички із найменуваннями вулиць; члени комісій мають виступити по радіо, у газетах, стіннівках. І головне: зараз закінчується комплектація переписних кадрів. Треба підібрати відповідальних, найбільш грамотних працівників, адже від їхнього вміння і ставлення до цієї справи залежить якість перепису, його точність і повнота.

О. НЕЖИВА.

м. Кіровоград.

ми досі не гайнуа на ставі!

Не дочекавшись відповідей, вийшла, не стала лавжати, а Тимко все водить пальчиком по скляних гранях, усміхається задоволено сам до себе, ноді аж прицокує.

— О, цей найкращий дього й до школи почесу.

Він кладе коробочку на коробочку і думає: так будуються і багатотверхові будинки. Поверх на поверх і... хмарочос... Щоб глянути на верхні поверхи, треба так голову задерти, що й кашкет упаде. Тимко угляє себе на вулиці, де будують такі висотні велетні. Він командир, він розпоряджається, як і де класти величезні панелі, робітники з кранівнимом слухняно виконують його команди. А переходи ідуць вулицею і тільки капелюхи перед ним здіймають, вражено закругляють очі жінки, радісно і вдячно посміхаються до нього дівчата. Адже це для них він буває.

Двері раптово відчиняються і прожогом на торозі, ніби винкнутий ітром, виростає розкританий на всі гудзики Юрко, Тимків друг — ідинокласник. Шалка на йому аж не потилиці, цюки горять стиглими юмідорами. Він завжди акий: швидкий, гарячий, зартний.

— Тимку, глянь, якого

я параліпеда... лелеліпе... тьху, хай йому біс, з розгону й не вимовиш... сінника зробив.

На його рудому від дрібних веснянок обличчі, умитою веселкою, сяє така радість, ніби він власноручно зробив не паперового паралілепіеда з призмою, а міжпланетного корабля. Другі уважно розглядають свої витвори і радіють.

— О, у Маріяса... а на буде... зволено... каже Тимко. Позважаючи учительку, він не хоче перед нею осоромитися.

— П'ятірка з плюсом! — вигукую Юрко.

З хвилюванням і нетерпінням Тимко, як і Юрко і всі учні, чекав початку уроку з арифметики. В кожного на парті він бачив паперові коробочки. В кого рівніші, в кого неугарні. Його витвір, здавалось йому, був найкращим. Не даремно він вчора навіть на ковзанку не побіг. Марія Євгенівна його обов'язково похвалять.

Із скрипом відчинилися двері, всі учні поспішувалися для привітання. До класу зайшла похмуря і неприємна, це діти відразу помітили. Марія Євгенівна, молода, худорлява, завжди до всіх привітна і весела. Сьогодні ж діти її не признавали.

— Добрий день! — холодно привіталася.

— Добрий день! — несміливо відповіли учні.

Учителька навіть не глянула на клас. Грюкнувши стільцем, сіла за стіл, заглибилася в журнал. Та, мабуть, і в журналі вона нічого не бачила. Її вродливе обличчя то вкривалося сірою блідістю, то червоною плямками, і коли б діти розумілися на цьому, вони збагнули б відразу, яка шалена боротьба відбувається під зачіскою їхньої учительки. В Тимка аж серце зупинилося. Зробилося страшно, хоч під парту ховався.

— Домашні завдання виконали? — запитала, не підводячи очей. — Складіть на стіл.

Діти сиділи припшиклі, пригнічені, наче їх без будь-якої причини відшмагали батогами, ніби бризнули на їхні чистенькі костюмчики чорним брудом.

Тимкові так зробилося тяжко, що він не втримав сліз і, нахилившись до парті, заплакав. Заплакав навзрід, не зумівши приховати ту біль, яку завдала йому учителька своєю неуважністю, одним порухом рук. Миттєво зруйнувалися всі його мрії про будівництво висотних світлих будинків, зламався паралілепіед його життєвих уявлень.

— Хто там нуні розпустив? — гримнула учителька. — Вийди, виймай!

Тимко вийшов у безлюдний коридор і розгублено зупинився. Відчув себе одиницею і ображеним. Як він поважав Марію Євгенівну, як він вірив їй, як він надіявся на її справедливість. І раптом... його охопив миттєвий, нестримний гнів. Ручко відчинив двері, стулив до класу. Мовчки відшукав у кор-

Діти зважались. З жахом дивилися, як учителька безжалісно, в од-

Куди поділася роса!

Льки знову випало роси — ай степ світилася толока! езала до Вужа Сорока: м тобі роси, і не проси!». янув на толоку — і заплакав, ок до нього: «Не реви!». е звідкись Гавчик-розумакає це ви!». іому сказав усе як е: роси Сороке не дає!». одав: «Нахаба ця Сорока, ез неї висохла толока!». і Гавчик: «Що за чудеса — оділася вранішня роса!».

Як Гавчик город стеріг

Гитас Леся Гавчика: — Ти де весь день гуляв? А він відповідає: — Гав! Гав! Гав! Вона йому: — Ну, Гавчику! Ти тільки й ловиш гав, А Дід казав, щоб ти весь день город охороняв! і каже Гавчик їй: — Гав! Гав! А я город стеріг, Аж поки всім гусенят не вийшло на моріг. Вони пішли на моріжок із двору перший раз. Тоді я й сам туди побіг і гусеняток пас. Ох, наморочився! Пристав, приліг і... задрімав. Проснувся — гусенята всі в городі... Гав! Гав! Гав!

РОМАНКО І СОРОКА

З приморського міста, бабусі на віху, Романко у гості до неї приїхав. Приїхав на час у Відрадну Долину, Щоб їсти сметану й червону малину. Подумати тільки: приїхав од моря, Живе і не знає ніякого горя! На грушу вилазить

і злізти не хоче. Підклав камінця у гніздечко сороче і каже: «Не злізу із дерева, поки Не висидить каменя ваша Сорока!». Такий неслухняний Романко, на лихо, У гості з приморського міста приїхав!

Петро СЕЛЕЦЬКИЙ.

м. Кіровоград.

Оце так поголився!

«Шановна редакція!»

Я живу на Старій Балашівці. Якось завітав до нашої перукарні, яка розташована по вул. Костромській, поблизу магазину № 133. Хотів поголитися. А перукарка мені: «Принесіть усе необхідне для бриття: крем, станок, лезо...».

Допоможи, редакціє, нашій перукарні придбати необхідне приладдя».

Л. МАРАХОВСЬКИЙ.

м. Кіровоград.

У наших прозаїчних життєвих проблемах бувають випадки, коли частозгадувана сфера побутового обслуговування випробовує нас сильніше від тих казкових чудовиськ, що, задумавши звести зі світу сили правди і добра, ставили перед ними нездійсненні завдання і придумували найхитромудріші загадки, аби лиш взяти верх. Врешті решт справедливості торжествувала. Та це в казках, а в наших реальних буднях?

На жаль, сьогодні служби, які мали б створити нам гарний настрій, частіше його псує. Про це свідчать численні листи-скарги, котрі надходять у редакцію.

створений в редакції відділ соціальних проблем і спорту. Деякі з них публікуються в цій тематичній добірці. Іншими займаються працівники відділу. Жоден ваш лист не залишиться без уваги, але як би хотілось, щоб така увага насамперед приділялась саме там, де це повинно робитись, як говориться, «по долгу службы».

«Сервіс» у перекладі з англійської значить «служити», в нашому розумінні — допомагати людям вирішувати побутові клопоти. Цікаво тільки, чи потрібен людям такий «сервіс», про який йдеться у наведених вище скаргах наших читачів?

Багато разів чув неохвальні відгуки про роботу виїзних телемайстрів у нашому місті, їхнє нахабство (не боюсь цього слова) і недобросовісне ставлення до виконання замовлень. Але одна справа говорити про це взагалі, а зовсім інша — скористатись самому послугами кіровоградського телесервісу.

кав (я був на другій зміні), зробив біля телевізора такі ж маніпуляції, як і перший горе-ремонтник. Роблю замовлення втретє.

— Чекайте 17 листопада з 10 до 18 години, — відповіла мені диспетчер.

Сімнадцятого числа о 13.30 у двері подзвонили. Відкриваю двері — і очам не вірю: до мене завітали відразу два майстри. Не встиг я опам'ятатись, як один із них виліз вправ у крісло, а другий моментально опинився біля телевізора. На коврових доріжках з'явилися великі брудні сліди (хочу нагадати, що в той день йшов сніг, а на вулиці було +2°C). Побачивши це, моя дружина образилась і вибігла в іншу кімнату: вона тільки закінчила прибирати у залі.

Майстер, той, що біля телевізора, відкрив його і десь ступнув. Відразу з'явилось зображення, а він почав швидко закривати кришку.

— Хлопці, — звертаюсь до того, що ремонтує. —

Хорошого

Відкрийте кришку і там, де ви стукнете або замініть потрібну деталь, або припаяйте те, що треба, щоб не відходили контакти. Бо що це за робота і кому вона потрібна.

Майстер знову відкрив кришку, взяв довжелезну відкрутку і навіщоось почав тиснути у тому місці, де раніше стукав. Іще одне зусилля і... зображення пропадало зовсім.

— О, — вигукнув телеремонтник, — тепер уже нічого нема, і вам доведеться відправляти телевізор у майстерню.

Я спробував поговорити з цим представником сервісу про те, що такий ремонт — це не ремонт і поводитись з телевізором треба обережніше, навіть якщо він прокатний. Майстер образився і сказав, що він пропрацював тут 15 років і ніколи до них не зверталися так як я, назвавши їх хлопцями.

Що ж, можливо, я й не

ФЕЙЛЕТОННА СИТУАЦІЯ

правий, але як же мені їх називати? Вважаю, що диспетчер, котра бере замовлення і призначає день і час приходу майстра, повинна обов'язково вказувати його прізвище, ім'я, по батькові, або сам ремонтник, прийшовши, повинен назвати себе.

Іще мій «рятівник» намагався довести, що їм дають великий план по обслуговуванню замовників (10 клієнтів у день), тому вони не завжди встигають обійти всіх і частенько їм просто ніколи довго шукати причини поломки. Тоді напрошується питання: чому ж вони прийшли удвох (один так і просидів весь час у кріслі, милуючись гранатовим деревом, що росте у нас в квартирі). Один з них нехай би йшов краще до іншого замовника.

Я пообіцяв майстрові, що повідомлю директору «Побутрадіотехніки», як в його відомстві «ремонтують» телевізори. Той тільки усміхнувся:

— Можете навіть в газету написати.

До директора я, на жаль, не додзвонився

майстра...»

(весь час ідуть короткі гудки — зайнято), а в газету ось пишу. І якщо у вас немає плану на відповіді, то спробуйте відповіді на запитання: навіщо викликали майстра додому? Не утруднюйте себе пошуками істини, я вам підкажу: для того, щоб зідрати з клієнтів гроші за такий ось горе-ремонт.

Представник телесервісу, котрий приходив до нас за викликом останнього разу, назвався бригадиром рембригади і прізвище його, здається, Заложин.

А скажіться вам А. М. ТИШАКОВ, мешканець м. Кіровограда, котрий проживає по провулку Кріпосному, 23, кв. 108.

Штраф за проїзд... з квитком

Пишемо вам вперше і глибоко надіємось, що не доведеться більше зустрітись з такими людьми, які змусили написати цього листа. Випадок, що трапився з нами, неприємно вразив всю нашу сім'ю, бо з таким нахабством і грубістю зіткнулися вперше.

3 листопада ми всією сім'єю їздили до Кіровограда. Коли поверталися назад, то до вокзалу вирішили підїхати автобусом. На одній із зупинок зайшли контролери і почали перевіряти квитки. Дочка показала їм талони, закомпостовані

вважаємо, справедливо займає своє місце (на жаль не знаємо ні його прізвища, ні імені). Він кудись подзвонив, дав нам кілька телефонів і адресу, куди б ми могли звернутись. Ми спробували додзвонитись по даних телефонах ще в Кіровограді, але намагання були марними. Ось так і закінчилися наші відвідини обласного центру.

Чи ж можна після всього цього вірити в існування порядності, правди, справедливості? Дуже просимо вас, не від-

вані заздалегідь. Контролер перевірила і, надірвавши всі чотири, віддала й пішла далі. Після перевірки вона повернулася і почала вимагати, щоб ми показали квитки знову, після чого заявила, що вони закомпостовані в іншому автобусі. Люди, котрі їхали разом з нами, говорили, що ми справді компостували квитки саме тут. Але контролери наказали всім вийти, а нам заплатити штраф (12 крб!).

Ми знову почали пояснювати все як було. Та ці люди, якщо їх можна після всього так назвати, навіть не слухали нас!

— Ми нічого не хочемо знати, нічого виправдуватись. Платіть штраф!

Нашому обуренню не було меж! Як це так — у наш час не можна довести правду!

Оскільки ми дуже поспішали на поїзд, то 12 карбованців віддали, але попросили повернути нам квитки, та контролери сказали, що не мають на це права і навіть не показали їх.

Ми були шоковані. Коли трохи «відійшли», звернулися у міліцію вже на вокзалі. Спасибі тому чоловікові, котрий,

мовтець (підкреслено — Фед.) нам допомогти.

Як довести свою правоту, ми не знаємо. Своє прізвище контролер назвати відмовилась. Вона сказала, що нічого не збирається з нами з'ясувати. Людей, котрі їхали з нами в автобусі, теж не знаємо. Квитків нам не повернули. Єдине, що у нас лишилось, це квитанції, виписані контролером.

Глибоко надіємось, що ви не залишите нас із такою образою. Може щось у листі й не так, але повірте — важко передати на папері все те, що так болить у душі.

Єдине, що хотілось би додати: невже т. Коротков (старший контролер) не знає, які люди працюють у його колективі?

Висилаємо вам одну з квитанцій. Може за номером пощастить знайти того контролера.

Тепер одна надія на вашу допомогу, аби справедливість восторжествувала.

Сім'я НОРМАН.

м. Помічна

Добровеличківського району.

РЕПЛИКА

«У мене є свідки, — заявила вона в редакції, — що я не розмовляла з ними грубо і нічого подібного не говорила. Це наклеп! Не могу я видати їм той цукор, «не могу!» Не маю права!».

Шановна Сусанно Сергіїво, як пояснити вам, що не в свідках справа. Не потрібні нам ваші свідки. І жінкам, які поховали найдорожчу людину, а потім пережили «цукрову епопею», вони теж не потрібні. Їм потрібен був цукор. Всього п'ять кілограмів. Втім, уже не потрібен. Позичили. Люди ще не розучились давати в борг. І платити борги, між іншим, теж. Але як страшно, повірте, читати моторошні слова про те, що цукор треба накопичувати для ритуального обряду.

До чого ми дожили, люди добрі! Де наша гідність? Невже для того, щоб приготувати за українським звичаєм узвар для поминального обіду, треба одержувати дозвіл Москви?

Ні, я не роблю крайньою С. С. Сафронову, бо не одна вона винна у цьому ганебному випадку. Винні наші чиновнобюрократичні порядки. Скільки ж можна кричати про милосердя, людяність, гуманність і разом з тим ховатися в тінь параграфу: не дозволено, не маємо права. Є у нас велике право!

Право залишатися Людьми.

В. ЛЕВОЧКО.

ГІРКИЙ СМАК ЦУКРОВОЇ ПРОБЛЕМИ

Сильно себе пам'ятаю, моя бабуся — пошла їй, боже, здоров'я, — готувати «на смерть». «Еге, щоб потім не бігали!» — відбивається від моїх нерозумних непорядків. Традиція готуватися до того дня, коли із земнин життям буде покинчено, існує в народі споконвіку. Як і необхідність поминального обіду. Та останнє — то вже наші турботи, тих, хто залишається, щоб пам'ятати. І не тільки турботи, а й проблеми. Читаю фразу із скарги, яку адресували редакції «Молодого комунара» С. В. Чиркіна і Л. В. Чернишова: «Тепер ми знаємо, що нанопичувати і берегти цукор треба для похорону...».

До редакції сестер привело бажання висловити подяку працівникам кіровоградської «швидкої допомоги», які вобили все, щоб врятувати умираючу матір. На жаль, медики виявилися безсилями...

Однак, у Світлани Володимирівни і Людмили Володимирівни була ще одна «подяка» — працівникам кіровоградської торгівлі. Для того, щоб влаштувати поминальний обід, сестрам довелось зіткнутися з такими труднощами, які їм, жителям різних міст Росії і України, здалися принаймні дивними. Спеціального магазину, де можна дістати продукти на такий випадок, у Кіровограді

немає. Довелось скористатися послугами ринку, що, зрозуміло, обійшлося в копійчку. «Та хто з нас про це думав!» — сказала одна з сестер. Але якщо м'ясо й інші продукти можна було придбати на ринку, то з цукром справа ускладнилася. У магазин без талонів нічого сунути, жінки не розуміли. В управлінні торгівлі лише руками розвели: «Нічого не можемо, звертайтеся у міськвиконком, якщо там дозволять...».

ТАМ — не дозволили. Мабуть, з тих міркувань, що сестрам захочеться перетворити цукор на оковиту і це принесе жахливі наслідки нашій антиалкогольній пропаганді!

У скарзі йдеться і про далеко не коректну поведінку працівників міськвиконкому: жінкам відмовили в не дуже інтелігентній формі, мовляв, ми теж родичів ховали, але цукру ні в кого не пробили. Прізвищ не називалось, однак, як згодом з'ясувалося, розмовляла з Чернишовою і Чиркіною інспектор відділу торгівлі С. С. Сафронова,

ДЕВ'ЯНАДЦЯТЬ років...

Багато це чи мало? Все залежить від конкретного випадку. В свої дев'ятнадцять Дмитро Скічко має в колекції спортивних нагород тільки медалей різного рангу до десятка, а ще — кубки, дипломи, грамоти. Якщо ж зважити й на те, що восени 1987 року він виконав норматив «Майстра спорту СРСР», то стане ясно — шлях до мети подолано впевнено.

...Захопився мотоспортом Дмитро дванадцять років тому. Народився він в Олександрії, де мотогонщики поважають, і взагалі мотоспорт є «спортом номер один». Тому ще в першому класі Діма брав велосипед і разом з друзями котив околицями міста. Туди, де знаходиться відома всієї України траса «Вербова Лоза», одна із найскладніших в республіці. Затамувавши подих, спостерігав він, як гонщики долають круті віражі, карколомні спуски, на величезній швидкості мчать схилами траси...

Ишов час. Дмитро підріс, зміцнів. В тринадцять років його неможливо було відрізнити від шістнадцятирічних. Ось тоді він і підійшов до тренера з проханням записати його до секції мотоспорту. Скічка тут уже знали і коли тренер не побачив у шкільному щоденнику хлопця жодної трійки, то сказав просто: «Приходь!».

Знав Дмитро, що мотогонки — це не тільки захоплюючі змагання і

перемоги. Це насамперед — велика праця. І бачив він, як годинами копирсаються в моторах імениті гонщики. З брудними від мазути руками та обличчям, у промашеному спецодязі ті походили на шахтарів, яких Дмитро бачив після зміни у рідній шахтарській Олександрії. Та це його анітрохи не лякало. Він із задоволенням допомагав старшим, не лякався ніякої роботи, до блиску вимивав миль серцю машини, вчився ремонтувати. І нагородою його праці були любов і вдячність усієї команди та дозвіл обкатати кросову трасу на спортивному мотоциклі.

Так промайнув майже рік. Перший тренер Дмитра майстер спорту Олексій Флоринський виділив йому стареньку «Чезету». Дмитро радів; тепер у нього є своя машина! Та до справжніх тренувань було ще далеченько. Техніку необхідно було «поставити на

коліеса». Ось тут і стали в нагоді хлопцеві уроки старших друзів, адже не було вже таємниць у кросовому мотоциклі для Дмитра. Через кілька тижнів Скічко став повноправним учасником тренувань.

Закінчуючи восьмирічку, Дмитро вже твердо вирішив свою долю: буде автослосарем! Вступив до Олександрійського СПТУ-7. Вчився й тренувався у секції мотоспорту в міській автошколі ДТСААФу. А невдовзі його чекало перше випробування — молодіжна першість області. Дебют молодого спортсмена перевершив усі надії — у класі мотоциклів з об'ємом двигу-

на 125 кубічних сантиметрів він став чемпіоном Кіровоградщини серед юнаків. А ще включили його до збірної області у зимовому чемпіонаті республіки. І знову вдача: бронзова нагорода та увага до нього тренерів збірної України.

Спорт є спорт, і без поразок не обійтись. Але саме вони виховують характер спортсмена, його волю і стійкість. Був час, коли смуга невдач переслідувала перспективного юнака.

— Чи не зламається його воля? — часто перепитував себе його тренер майстер спорту Володимир Сушин, пильно слідує за спортсменом, допомагаючи йому словом і ділом.

Молодіжна першість України 1986 року проходила в Олександрії. Та зумів таки Дмитро подолати смугу невдач! Він завоював срібну медаль і право представляти Україну на стартах фіналу IX літньої Спартакіади народів СРСР. У складі збірної приїхав до мордовського міста Саранська, де проходив фінал мотоциклетного багатоборства. Але заслужений тренер УРСР Володимир Семенович Романов після довгих сподівань віддав місце в команді іншому спорт-

сменові — старшому та й досвідченішому. Олександрієць повинен був виступати в особистому заліку. Якже потім картавав себе Володимир Семенович за таке необачливе рішення! Той, на кого він покладав надії на одному з етапів багатоденних мотогонок, припустив схід і з великим багажем штрафних очок залишився далеко поза межею призерів. Дмитро ж став володарем бронзової нагороди. Було це в червні 1986 року.

Саме тоді Дмитро серйозно замислився над своїм майбутнім. Без спорту він себе вже не мислив і вирішив вступити до Київського автомобільно-дорожного інституту. На це йому давав право червоний диплом СПТУ. Хіба міг припустити тоді юнак, що його мрія здійсниться...

Спартакіадні старти — особливі і готуються до них старанно. На VIII Всесоюзній літній Спартакіаді збірна України з мотокросу була першою й утримати за собою чемпіонське звання вирішила твердо. Фінал з мотокросу проходив у серпні на складній харківській трасі «Черкась-

ка Лозова». Одночасно з викликом на екзамени Дмитро здобув запрошення до збірної республіки. І Скічко вибрав друге: честь республіки була для нього вище особистих вигід. Збірна УРСР знову стала першою, а у її складі — Дмитро Скічко.

Нехай же частіше усміхається спортсмену фортуна. А все інше — працелюбність, старання, воля, наполегливість — у нього є.

В. ЧЕБИШЕВ,
член Олександрійського міського ДТСААФ.

Факультет фізвиховання Кіровоградського педінституту імені О. С. Пушкіна... За час його існування, починаючи з 1956 року, тут підготовлено 3350 спеціалістів фізичної культури. Серед них — 130 майстрів спорту, більше 300 кандидатів, понад 1000 першорозрядників. З колективу факультету вийшли рекорсменка світу з п'ятиборства Катерина Заславець-Гордієнко, заслужені майстри спорту, відомі футболісти В. Євтушенко та М. Михайлов, майстри спорту міжнародного класу О. Ушанов (класична боротьба), В. Долгунь (бокс), В. Решетников (метання молота).

На висоті спортивної майстерності своїх вихованців вивели викладачі факультету В. С. Бикова (підготувала більше 30 майстрів спорту з художньої гімнастики), М. Я. Гасман (близько 30 майстрів спорту з спортивної гімнастики), О. Г. Циганенко (близько 20 майстрів спорту з велоспорту), І. А. Павлюкевич, А. С. Ровний, М. С. Фукс, М. М. Чернов, І. Е. Худяков (легка атлетика), В. І. Нечасов (футбол), В. Я. Ушанов, С. І. Ілючен, В. О. Дубін (баскетбол) та інші.

— І все ж ми готуємо не лише майстрів спорту, — говорить декан факультету доцент В. С. Язловецький. — Наших вихованців чекає школа, де нині йде оновлення.

На знімку: всесоюзні змагання студентських д'Артаньянів (зліва); майстер спорту Олена ГИРНА (в центрі); Валентина Семеновна БИКОВА зі своїми вихованцями.

Фото В. ГРИБА.

ШТАНГА ВАЖЧАЄ...

Треті обласні змагання з атлетичного силового триборства зібрали найсильніших в області. Понад 30 учасників змагалися в шістьох вагових категоріях.

Переможцями змагань стали: у ваговій категорії до 60 кілограмів — Віталій Арсєв — 400 кілограмів (жим лежачи — 105, присідання — 120, потяг — 175), до 75 кг — Юрій Шнеер — 545 (160+175+210), до 82 кг — Олександр Рогозін (190+230+220), до 90 кг — Юрій Вілкін — 602,5 (240+152,5+210), до 100 кг — Вячеслав Жуков — 720 (180+270+270), понад 110 кг — Віктор Чудний — 650 (300+150+200).

Троє спортсменів (Шнеер, Рогозін та Жуков) вже втретє підряд очолюють свої вагові категорії. Але штанга важчає...

Ю. МАЄВСЬКИЙ.

Світловодський виконком міської Ради народних депутатів

ОГОЛОШУЄ КОНКУРС НА ПОСАДУ ГОЛОВНОГО АРХІТЕКТОРА МІСТА

У конкурсі можуть брати участь спеціалісти, що мають вищу архітектурну освіту і досвід роботи за спеціальністю не менше п'яти років.

Строк подачі заяв — один місяць з дня опублікування оголошення в газеті.

Питання про надання житла вирішуватиметься в обумовлені строки при укладанні трудового договору.

Документи (аркуш по обліку кадрів, автобіографію, заяву, копію диплома) направляти на адресу: м. Світловодськ, вул. Леніна, 14, міськвиконком, конкурсній комісії.

Довідки по телефонах: 2-27-14, 2-75-72.

АНКЕТА ДЛЯ ЧИТАЧІВ,

які не передплатили тижневик на 1989 рік

ШАНОВНИЙ ЧИТАЧУ!

Ось і отримав ти останній номер «Молодого комунаря» у цьому році. Якщо ти бодай кілька років передплатуєш нашу газету, то не міг не помітити, як змінилась твоя обласна «молодіжка»: і за поліграфічним оформленням, і за змістом. Тижневик став набагато популярнішим у молоді, ніж «Молодий комунар» навіть торішній.

Однак труднощі з передплатою газети, на жаль, не зникли. На відміну від минулих років до редакції не надійшло жодного листа, в якому б хтось скаржився, що його змушують передплатувати «Молодий комунар». Це радує. Проте знаємо, що серед шогорічних наших читачів є й такі, кому в поштову скриньку наступного року нашу газету листок не принесли. Хотілось би на-

самперед від них почути думку: чому не передплатено «Молодий комунар»? ПІДКРЕСЛІТЬ ТІ ВІДПОВІДІ, ЯКІ СПІВПАДАЮТЬ З ВАШИМИ ДУМКАМИ.

1. Виїжджаю з Кіровоградщини.
2. Мінитиму протягом року місце проживання в межах області.
3. Невчасно, неякісно (без середнього розвороту) доставляють газету.
4. Виходжу з комсомольського (молодіжного) віку.
5. Передплатую інші молодіжні видання: «Молодь України», «Комсомольську правду»...
6. Не знаходжу в газеті того, що мене найбільше цікавить. А саме: _____

7. Мене обурюють такі публікації в газеті, як: _____

8. Газета необ'єктивно розповіла про моїх друзів, знайомих у матеріалі _____ («МК» № _____).

9. Журналісти газети обійшли увагою, відписалися на мої пропозиції, зауваження, висловлені в листі, телефоном, в усній розмові) протягом року.

10. Газета неспілкує, малокритична, непослідовна, консервативна, часто шукає «дешевої популярності» у читачів, поліграфічно невразна, надто серйозна

й ділова, виходить тільки українською мовою, малим форматом і обсягом...

11. Інші причини: _____

Нам дуже важливо знати думку кожного читача, який не передплатив газету на 1989 рік. Аби знати найважливіші причини збайдужіння частини читачів до «Молодого комунара». Аби самовдосконалюватись. Сподіваємось на взаємну ширість. Відповіді надсилайте на адресу редакції з поміткою «Анкета».

Р. С. Раді будемо почути слово про нашу газету зразка 1988 року й від тих, хто не збирається з нею розлучатись у наступному році.

ПОНЕДІЛОК

26 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

15.30 — Новини. 15.45 — Прем'єра документальних телефільмів «Технічна прискорення», «Концепція». 16.30 — Новини. 16.35 — «Веселі старті». 17.20 — Музичні дозвілля. 17.50 — Концерт Пхеньяньського художнього ансамблю «Мансуде». 18.25 — Мультифільм. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Перебудова: проблеми і рішення. Всесоюзний перепис населення. 20.00 — «Балет, балет...». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Телеміст Гавана — Москва. 23.05 — А. Шнітке. Концерт для віолончелі з оркестром. 23.50 — Сьогодні у світі.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Музичний фільм «Подольночна». 17.30 — Екран молодих. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — «Природа і ми». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Кооперация — ірон другий. Про розвиток кооперативного руху на Кіровоградщині (Кіровоград). 20.30 — Мультифільм. (Кіровоград). 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Все про кіно. 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

18.00 — Новини. 18.15 — «Служу Радянському Союзу!». 19.15 — Міжнародна панорама. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Час дітям». 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Прем'єра художнього телефільму «Джерело». 1 серія. 22.55 — «Хто ви, тореадор?». Про Іспанську кориду. 23.35 — Новини.

ОБЛАСНИЙ ШТАБ СТУДЕНТСЬКИХ ЗАГОНІВ КІРОВОГРАДСЬКОГО ОБКОМУ ЛКСМ УКРАЇНИ

пропонує свої послуги підприємствам, установам, населенню області в організації та проведенні тематичних і танцювально-розважальних програм для молоді.

ПРОВОДИМО:

- танцювальні вечори;
- музичне обслуговування новорічних свят, весіль інших ритуальних послуг;
- тематично-музичні програми.

Замовлення слід подавати письмово на адресу: м. Кіровоград, вул. К. Маркса 41, обласний штаб студентських загонів, або по телефонах 4-87-77, 4-73-82.

ВІВТОРОК

27 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Мультифільм «Новорічна подорож», «Сіра Шийка». 9.05 — Хокей. Товариська зустріч. «Квебек Нордінс» (Канада) — ЦСКА. 11.05 — Новини. 11.15 — Концерт. 15.30 — Новини. 15.45 — «Про Сибір і Далекому Сходу». Прем'єра документальних телефільмів. 16.30 — Мультифільми. 17.00 — Новини. 17.05 — Фільм — дітям. «Солодкий сік всередині трави». Художній фільм. 18.10 — «Наш сад». 18.40 — Сьогодні у світі. 19.00 — «Єгипет: новий день країни пірамід». Кіноогляд. 19.40 — Прем'єра художнього телефільму «Скарб». 21.00 — «Час». 21.40 — «Позиція». Художньо-публіцистична програма. 22.55 — «Олександр Ведерников. Тиха моя Батьківщина». Прем'єра документального фільму. 23.40 — Сьогодні у світі.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Все про кіно. 10.25 — Грає державний симфонічний оркестр Азербайджанської РСР. 11.05 — Документальний фільм «Сцени з життя Еліти». 11.25 — «Карлик Ніс». Лялькова вистава. 12.15 — Новини. 12.30 — «Доброго вам здоров'я!». І знову грип. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Музичний фільм «Миттєвості кохання». 17.30 — «Господарем на землі». Виноградарство на Одещині. 18.00 — «Ну, мо, музики». (Кіровоград). 18.20 — Танцює «Новвалія». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Заради істини». 20.05 — Популярні мелодії. 20.40 — Резерв. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм «Привид замку Моррисвіль». 23.00 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. «Ювілей». Науково-популярний фільм. 8.35, 9.35 — Географія. 7 кл. Лісові ресурси СРСР. 9.05 — Французька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Учням ПТУ. Основні інформатики і обчислювальні техніки. 10.35 — Географія. 6 кл. Сучасні дослідження Антарктиди. 11.10 — Ліжний спорт. Всесоюзні змагання «Красногорська ліжня». 10 км. Жінки. 12.00 — «Джерело». Художній телефільм. 1 серія. 13.05 — «Світ твоїх захоплень». Документальні фільми. 13.45 — Новини. 13.50 — Денний сеанс повторного телефільму «Майор Вихор». Художній телефільм. 1 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Ритмічна гімнастика. 18.45 — Хокей. Товариська зустріч. «Квебек Нордінс» (Канада) — ЦСКА. У перерві — 20.05 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра художнього телефільму «Джерело». 2 серія. 22.45 — Музична передача «Ранкова пошта» (повтор). 23.15 — Новини.

СЕРЕДА

28 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Скарб». Художній телефільм. 9.50 — Новини. 10.00 — «Скульптор Вучетич». Документальний фільм. 10.20 — «Веселі старті». 15.30 — Новини. 15.45 — Прем'єра документальних телефільмів телестудій країни. 16.40 — Новини. 16.45 — «Здрастуй, музику!». 17.35 — «У долині Катманду». Кінопрограма. (Непал). 18.05 — Мультифільм «Новорічна ніч». 18.15 — Основи економічних знань. Тележурнал «Агро». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — «Вогнебезпечна ялинка». Документальний фільм. 19.10 — Літературно-художній відеоканал. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Продовження літературно-художнього відеоканалу. У перерві — 23.30 — Сьогодні у світі.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «Джерело». Болгарський фольклорний ансамбль «Ізпор». 9.50 — Телефільм «Ось ми перед вами». 10.10 — «Стосується ножного». На контролі постановки ЦК Компартії України і Ради Міністрів УРСР «Про докорінну перебудову справи охорони природи в республіці». (Відеоповтор передачі від 19 грудня). 11.40 — «Шкільний екран». 8 клас. Російська література. «Пушкін і Україна». 12.10 — Село і люди. 12.40 — Новини. 12.55 — Концерт. (Кіровоград). 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Телефільм «Хто хазяїн». 17.20 — Співає В. Мельниченко. 17.30 — Шляхом оновлення. АПК «Нікопольський». 18.00 — Цирнова програма. 18.30 — «День за днем». (Кіровоград). 18.45 — Телефільм «Кремльський курсант». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Співає група «Контакт». (Кіровоград). 20.15 — Усім миром. Громадянсько-політична програма. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Тасмичний вояж» з циклу «Через обставини, що склалися». 22.40 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. Документальні фільми «Агат», «Малахіт». 8.35, 9.35 — Музика. 1 кл. Балет П. Чайковського «Лускунчик». 9.05 — Німецька мова. 1 рік навчання. 10.05 — Радянська монументальна і портретна скульптура. 10.35, 11.35 — М. Некрасов. «Мороз, Червоний ніс». 6 кл. 11.05 — Німецька мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Джерело». Художній телефільм. 2 серія. 13.10 — «Співає свято студентів». «Гаудеамус 9». Документальний телефільм. 13.30 — Новини. 13.35 — Денний сеанс повторного телефільму «Майор Вихор». 2 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Фестиваль «Російська зима». Концерт камерного оркестру «Віртуози Москви». 19.15 — «...До шістнадцяти і старші». 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — «Якщо хочеш бути здоровим». 20.30 — Музичний кіоск. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Фільми студій союзних республік. Прем'єра художнього телефільму «Любов до ближнього». 23.05 — Новини.

ЧЕТВЕР

29 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — Хокей. Товариська зустріч. «Едмонтон Ойлерз» (Канада) — «Динамо» (Рига). В перерві — 9.55 — Новини. 10.45 — «Здрастуй, музику!». 11.35 — Документальні фільми. 15.30 — Новини. 15.45 — Співає Софія Вінованьку. 16.10 — Прем'єра документальних телефільмів телестудій країни. 17.10 — Новини. 17.15 — «...До шістнадцяти і старші». 18.00 — «Музична скарбниця». С. Рахманінов. Рапсодія на тему Паганіні. 18.25 — Мультифільм «Новорічна казка». 18.45 — Сьогодні у світі. 19.00 — Хокей. Товариська зустріч. «Едмонтон Ойлерз» (Канада) — «Динамо» (Рига). 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Що? Де? Коли!». Телевікторина. По закінченні — Сьогодні у світі.

▲ УТ

16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 17.00 — Музичний фільм «Відлуння». 17.15 — «Варіант». Працевлаштування школярів. 18.00 — «Об'єкти розповідас». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — «Темп». Телерадіоперелін з проблем науково-технічного прогресу. 20.30 — Прем'єра телефільму «Княжий двір». 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — Молодіжна студія «Гарт». 23.20 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Навчальна програма. Основні економічних знань. Тележурнал «Агро». 8.45, 9.35 — Природознавство. 4 кл. Вода в природі. 9.05 — Іспанська мова. 1 рік навчання. 9.55 — «Рік Дракона». Науково-популярний фільм. 10.05 — Учням ПТУ. Загальна біологія. Тварини і середовище. 10.35, 11.35 — Фізика. 7 кл. Електрика в твоєму домі. 11.05 — Іспанська мова. 2 рік навчання. 12.05 — «Любов до ближнього». Художній телефільм. 13.20 — Новини. 13.25 — Мультифільми. 13.55 — Денний сеанс повторного телефільму. «Майор Вихор». 3 серія. 18.00 — Новини. 18.15 — Мультифільм. 18.30 — Ритмічна гімнастика. 19.00 — Сільська година. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Прем'єра документального фільму «Якщо з вами трапиться біда». 20.30 — «Звідні наше коріння». Про відродження народних промыслів. 21.00 — «Час». 21.40 — Проектор перебудови. 21.50 — «Той самий Мюнхгаузен». Художній телефільм. 1 і 2 серії. В перерві — 23.00 — Новини.

ЦЕЙ ВЕСЕЛИЙ, НЕБЕЗПЕЧНИЙ ЛІД

Зимові шкільні канікули. Вони пов'язані з новорічними вечорами, святами, хороводами. А поруч з ними і нещасливі випадки з дітьми, які залишаються без нагляду дорослих. Дуже часто ми залишаємося байдужими до дітей, що бавляться біля водонапісних чисті, не запарошених снігом місця, а також темні плями на льоду говорять про те, що лід ще не замерз. По ньому не можна ходити і кататися на ковзанах. Шановні батьки! Розкажіть про це своїм дітям, домагайтесь дотримання ними правил поведінки на льоду.

П'ЯТНИЦЯ

30 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Звичайна Артика». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 11.05 — Новини. 15.30 — Новини. 15.45 — Концерт російського народного хору новоліпечинських металургів. 16.15 — «Чого і чому?». Передача для дітей. 16.45 — Новини. 16.50 — Концерт дитячих художніх колективів країни. 17.20 — Мультифільм. 17.30 — Прем'єра документального телефільму «Руді». 18.00 — Репортаж із Всесоюзної конференції з питань виготовлення і застосування біовітамінного концентрату. 18.45 — Сьогодні у світі. 19.05 — Фільм — дітям. «Красива ялинка». (Канада). 19.30 — «Интерсигнал». 20.00 — Естрадна вистава «Ширше коло». 21.00 — «Час». 21.40 — Продовження естрадної вистави «Ширше коло». 23.10 — «Погляд».

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — «Літературні зустрічі». Дні слов'янської культури на Ворошиловградщині. 10.20 — «Живе слово». Українсько-грузинські мовно-літературні зв'язки. 11.00 — Концерт державного ансамблю танцю Янугі. 11.40 — Програма «Братерство». 12.40 — Новини. 16.30 — Новини. 16.40 — Срібний дзвіночок. 16.55 — «Осінній марафон». Концертна програма виконавців з братніх республік. 18.00 — «День за днем». (Кіровоград). 18.30 — Телефільм «Іменем пролетаріату — Донбасу». (Кіровоград). 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Співає народна артистка СРСР М. Стефанюк. 19.40 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Золоте весілля». 1 серія. 20.45 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм «Золоте весілля». 2 серія. 22.55 — Вечірній вісник.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Пісні і танці народів СРСР. 8.45 — Англійська мова. 1 рік навчання. 9.15 — «Далеке близьке». Документальні телефільми. 10.30 — Англійська мова. 2 рік навчання. 11.00 — «Той самий Мюнхгаузен». Художній телефільм. 1 і 2 серії. 13.05 — Мультифільми. 13.40 — Новини. 13.45 — Фільм — дітям. «Ведмежа». 18.00 — Новини. 18.10 — Мультифільм. 18.30 — «У світі тварин». 19.30 — Концерти фестивалю «Братиславський торжества». В. А. Моцарт. Концерт для скрипки з оркестром ля мажор. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Курсом XIX партконференції. Звіти і вибори. Партконференція в Ханті-Мансійському автономному округі. 21.00 — «Час». 21.40 — Прем'єра художнього телефільму «Приморський бульвар». 1 і 2 серії. 23.45 — Новини.

СУБОТА

31 ГРУДНЯ

▲ ЦТ (I програма)

6.30 — «120 хвилин». 8.35 — «Чого і чому?». 9.05 — Музичний подарунок. 9.30 — Фільм — дітям. «Спільний собака». (УНР). 10.35 — Людина, Земля, Всесвіт. 11.35 — Концерт Північного російського народного хору. 12.45 — «Для всіх і для кожного». Міжнародний фестиваль моди. 13.45 — «Всі люблять цирк». 14.30 — Новини. 14.40 — «В країнах соціалізму». 15.10 — «В гостях у назмі». 16.25 — «У світі тварин». 17.25 — «Можливо бути однією сім'єю». Радянсько-американське дитяче телешоу. 19.15 — Прем'єра телевізійного мультифільму для дорослих. «Тридцять друге грудня». 19.30 — «Наволоко сміху». 21.00 — «Час». 21.40 — «Музика в ефірі». 22.40 — Супутник телеглядача. 23.15 — Концерт радянської пісні. 23.40 — «Країна моя». Документальний телефільм. 23.50 — «3 Новим роком, товариші!». Поздоровлення радянського народу. 0.05 — Новорічна святкова вистава. 4.15 — Танці, танці, танці... 4.45 — Концерт зарубіжної естради.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.15 — Дзвінка замість. Концерт. 9.40 — «Живе слово». Культура російської мови. Вікторина. 10.25 — Художній телефільм «Дванадцять місяців». 1 і 2 серії. 12.45 — П. І. Чайковський. «Лускунчик». Вистава державного академічного театру опери та балету УРСР ім. Т. Г. Шевченка. В перерві — 13.35 — Новини. 14.40 — Зимові візерунки. «Дитяча фольклорна програма». 15.40 — Нові комп'ютерні послуги. «Експрес-інформація». 15.45 — «Контакт». Пізнавально-розважальна передача для юнацтва. 17.05 — «Сонячні кларнети». Самодіяльний художній колектив Чернігівської області. 18.15 — Скарби музеїв України. П. Левченко. «Село взимку». 18.30 — Сатиричний об'єктів. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Байка». 20.50 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Відеомілін. Музична розважальна передача. 22.55 — Мультифільм... Мультифільм, мультифільм... 23.40 — «Країно моя». Телевізійний документальний фільм. 23.50 — 3 Новим роком, товариші!. Поздоровлення радянського народу. 00.05 — «Щедрий вечір, добрим людям». Концертна програма. 1.20 — Танцювальний календар. 1.50 — Естрадний концерт.

▲ ЦТ (II програма)

8.00 — Гімнастика. 8.15 — Документальні фільми. 9.10 — Концерт Д. Дашієва. 9.40 — «Домашня академія». 10.10 — «Вітоки». 10.40 — Мультифільми. 11.05 — Телевізійний музичний абонемент. 12.15 — Фільм — дітям. 12.55 — «Світ Уланової». 15.00 — Концерт Зразково-показового оркестру Командувача Московського Кремля. 16.05 — Театр одного актора. Л. Філатов. «Про Федота-стрільця, удалого молодця». Читає автор. 17.05 — Прогрес. Інформація. Реклама. 17.50 — «Батьки і діди». Художній фільм із субтитрами. 19.10 — «На біс». Кіноконцерт. 20.00 — Вечірня казка. 20.15 — Народні мелодії. 20.30 — «Ми з автором». 21.00 — «Час». 21.40 — Короткометражні художні фільми. 23.15 — Концерт радянської пісні. 23.40 — «Країна моя». Документальний телефільм. 23.50 — «3 Новим роком, товариші!». Поздоровлення радянського народу. 0.05 — Новорічна музична ніч. 3.05 — Хокей. Товариська зустріч. «Бостон Брюїнз» (США) — ЦСКА.

НЕДІЛЯ

1 СІЧНЯ

▲ ЦТ (I програма)

9.00 — Новини. 9.15 — Тираж «Спортлото». 9.30 — «Будильник». 10.00 — Концерт Державного народного хору БРСР. 10.30 — Хокей. Товариська зустріч. «Лос-Анджелес кінгз» — «Динамо» (Рига). 12.30 — «Свята дитинства». Театрально-естрадна новорічна вистава. 14.00 — До національного свята Куби — Дня визволення. Програма телебачення Куби. 14.50 — КВН. Зустріч команд Московського, Новосибірського та Дніпропетровського університетів. Фінал. 17.05 — Прем'єра мультифільмів. 17.25 — «Пісня-88». Заключний вечір Всесоюзного телефестивалю в Концертній студії Останкіно. 21.00 — «Час». 21.40 — Новорічні поздоровлення країни Інтербачення. 22.10 — Г. Бардін, В. Ліванов. «Дон Жуан». Прем'єра фільму-вистави Державного театру ляльок під керівництвом С. Образцова.

▲ УТ

9.00 — Новини. 9.20 — Музична казка Нового року. 9.50 — «Прозоре диво». Народний художник УРСР І. Зарицький. 10.30 — Про все розкаже календар. Погода. Експрес-інформація. 10.35 — Художній фільм «Снігова королева». 11.55 — Р. Тарабузі, Д. Скарначчі. «Моя професія — синьйор з вищого світу». Вистава Київського академічного українського драматичного театру ім. І. Франка. 12.45 — У перерві — Новини. 14.50 — «Село і люди». 15.20 — Ви нам писали. Музична програма за листами глядачів. 16.00 — Телеспортарен. 17.00 — Мультифільм на замовлення. 18.00 — «Щедрик-ведрик». Розважальна передача. 19.00 — Актуальна камера. 19.30 — Вперше на екрані УТ художній фільм «Забута мелодія для флейти». 1 серія. 20.40 — На добраніч, діти! 21.00 — «Час». 21.40 — Художній фільм «Забута мелодія для флейти». 2 серія. 22.40 — Новини.

▲ ЦТ (II програма)

9.00 — На зарядку, ставай! 9.15 — «Час втіхи». Документальний фільм про відродження російських ігор і забав. 9.35 — Концерт гітариста Л. Брауера (Куба). 10.05 — Фільм — дітям. «Короткі рукави». 11.40 — «Вогнебезпечна ялинка». Документальний фільм. 11.45 — Екран зарубіжного фільму. «Шукаємо обмін». (Куба). 13.00 — Хокей. Товариська зустріч. «Бостон Брюїнз» (США) — ЦСКА. 3 період. 13.40 — До 70-річчя утворення Білоруської РСР. Документальні фільми. 15.20 — «Кубинські вечори». Виступ артистів Куби. 15.50 — Мультифільм «Ялинка». 16.00 — «Героїй Свиридов». Документальний фільм. 17.00 — «Кіносерпантин». Дублі 1-й і 2-й. У перерві — 19.45 — Вечірня казка. 21.00 — «Час». 21.40 — «Кіносерпантин». Дубль 3-й.

Н. ГОНЧАРЕНКО.

